

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O TRŽIŠTU PLINA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU PLINA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o tržištu plina (Narodne novine, br. 28/13 i 14/14) uređuju se pravila i mjere za sigurnu i pouzdanu proizvodnju, transport, skladištenje, upravljanje terminalom za ukapljeni prirodni plin distribuciju i opskrbu plinom te za organiziranje tržišta plina kao dijela plinskog tržišta Europske unije. Nadalje utvrđuju se pravila koja se odnose na zaštitu kupaca, organiziranje i funkcioniranje plinskog sektora, koncesija za distribuciju plina i koncesija za izgradnju distribucijskog sustava, pravo pristupa treće strane, model bilančnih skupina, otvoren pristup tržištu, utvrđivanje obveza općih usluga i prava kupaca plina, a koja uključuju prava krajnjih kupaca, odvojeno vođenje poslovnih knjiga, financijskih izvješća, pravila pristupa plinskom sustavu, načela uzajamnosti i prekogranični transport plina.

Ovim se Zakonom određuje novi model tržišta plina na način da nadležno Ministarstvo u suradnji s Hrvatskom energetsom regulatornom agencijom i operatorom tržišta plina raspisuje i provodi natječaj za određivanje opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina, a nakon zaprimanja izvješća Hrvatske energetske regulatorne agencije o funkcioniranju tržišta plina u Republici Hrvatskoj. Zakonom se određuje da će Vlada Republike Hrvatske nakon provedenog javnog natječaja, odlukom na određeno vremensko razdoblje, odrediti opskrbljivača na veleprodajnom tržištu koji je dužan, po reguliranim uvjetima, prodavati plin opskrbljivačima u javnoj usluzi opskrbe s kojim je sklopio ugovor o opskrbi plinom, i to za potrebe kupaca iz kategorije kućanstvo te osigurati pouzdanu i sigurnu opskrbu. Ovaj Zakon, također predviđa da će Vlada Republike Hrvatske, uz suglasnost Hrvatske energetske regulatorne agencije (u daljnjem tekstu: Agencije), za imenovanog opskrbljivača na veleprodajnom tržištu odlukom odrediti strateški dio kapaciteta sustava skladišta plina, odnosno prioritet prilikom provođenja postupka za rezervaciju i raspodjelu kapaciteta sustava skladišta plina te na taj način osigurati sigurnost i pouzdanost opskrbe kupaca iz kategorije kućanstvo.

Nadalje, ovim se Zakonom također određuje da će Vlada Republike Hrvatske odlukom, na prijedlog Ministarstva, a uz suglasnost Agencije odrediti cijenu plina za javnu uslugu opskrbe plinom kojom se određuje maksimalna cijena plina za kupce iz kategorije kućanstvo, kako bi se isti zaštitili od prekomjerne tržišne cijene plina. Pojedine odredbe ovoga Zakona prilagođavaju se novom modelu tržišta plina, te se osiguravaju uvjeti za primjenu Uredbe EU br. 312/2014 od 26. ožujka 2014. o uspostavljanju mrežnih pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža, odnosno ista se usklađuje s Pravilima o organizaciji tržišta plina kao i stvarnim stanjem.

Predmetnim Zakonom ukida se obveza opskrbljivačima u obvezi javne usluge, odnosno zajamčenom opskrbljivaču da prvenstveno kupuju plin od proizvođača plina, a nedostatne količine plina od trgovaca te od drugih opskrbljivača, na organiziranom tržištu plina ili iz uvoza.

Isto tako, ovim se Zakonom ukida dužnost navedenim energetske subjektima da kupuju plin, za potrebe kupaca iz kategorije kućanstvo, od opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina, nego im se daje mogućnost da ukoliko to smatraju oportunističkim i svrsishodnim sklope ugovor s opskrbljivačem na veleprodajnom tržištu plina.

Ukidanje obveze proizvođaču plina i proizvođaču prirodnog plina da cjelokupnu proizvedenu količinu prirodnog plina prvenstveno ponudi opskrbljivačima koji opskrbljuju plinom kupce na teritoriju Republike Hrvatske, a što se od strane Europske komisije smatralo ograničavajućim faktorom za potpuno otvaranje tržišta plina u Republici Hrvatskoj jedna je od novina koja se predviđa ovim zakonskim rješenjem, a koje se smatra preduvjetom za potpunu liberalizaciju plinskog tržišta.

Ovim se Zakonom također određuje prijelazno razdoblje u kojem će do određivanja opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina na natječaju djelatnost opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina obavljati Hrvatska elektroprivreda – dioničko društvo.

Dakle, uzimajući u obzir sve nužne preduvjete za potpunu liberalizaciju plinskog tržišta, odnosno deregulaciju krajnje cijene plina za kućanstva, kao što su uspostavljanje sustava zaštite ugroženih kupaca, odgovarajuća razina razvijenosti veleprodajnog tržišta, ostvarenje tehničkih preduvjeta za efikasnu promjenu opskrbljivača plinom na razini kućanstva, raspoloživost prirodnog plina proizvedenog u Republici Hrvatskoj sudionicima na tržištu plina pod jednakim uvjetima, gospodarski rast i drugo, a koji u Republici Hrvatskoj još uvijek nisu ispunjeni, otvara se mogućnost uvođenja prijelaznog razdoblja u kojem bi veleprodajna komponenta krajnje cijene plina za kućanstva ostala regulirana. Zaključno, navedena zakonska rješenja mogla bi imati značajan utjecaj na daljnji razvoj maloprodajnog tržišta plina u Republici Hrvatskoj.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona neće biti potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. OBRAZLOŽENJE RAZLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredbama članaka 204. i 206. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13 i 113/16) predviđeno je da se zakon, iznimno, može donijeti po hitnom postupku, kada to zahtijevaju osobito opravdani razlozi, koji u prijedlogu moraju biti posebno obrazloženi. Naime, kako bi se osiguralo udovoljavanje zahtjevima opskrbljivača za rezervacije skladišta plina, svi parametri oko zakupljivanja standardnih paketa skladišnih kapaciteta moraju biti unaprijed poznati sudionicima na tržištu plina. Upravo iz navedenog razloga potrebno je da ovaj

Zakon stupi na snagu što hitnije, jer bi u protivnom moglo doći do poremećaja u skladištenju plina, te posljedično i s opskrbom plina za kućanstva u sljedećoj ogrijevnoj sezoni.

Uzimajući u obzir sve nužne preduvjete za potpunu liberalizaciju plinskog tržišta odnosno deregulaciju krajnje cijene plina za kućanstva, kao što su uspostavljanje sustava zaštite ugroženih kupaca, odgovarajuća razina razvijenosti veleprodajnog tržišta, ostvarenje tehničkih preduvjeta za efikasnu promjenu opskrbljivača plinom na razini kućanstva, raspoloživost prirodnog plina proizvedenog u Republici Hrvatskoj, sudionicima na tržištu plina pod jednakim uvjetima, gospodarski rast i drugo, a koji u Republici Hrvatskoj još uvijek nisu ispunjeni, otvara se mogućnost uvođenja prijelaznog razdoblja u kojem bi veleprodajna komponenta krajnje cijene plina za kućanstva ostala regulirana, odnosno ovim Zakonom stvaraju se uvjeti za normalno funkcioniranje tržišta plina u Republici Hrvatskoj. Stoga je nužno ovaj Zakon donijeti po hitnom postupku.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU PLINA

Članak 1.

U Zakonu o tržištu plina (Narodne novine, br. 28/13 i 14/14), u članku 1. stavku 2. riječi: „gradski plin“ zamjenjuje se riječima: „miješani plin“.

Članak 2.

U članku 2. ispred riječi: „Ovim“ dodaje se oznaka stavka koja glasi: „(1)“.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Ovim Zakonom osigurava se provedba sljedećih uredbi Europske unije:

- Uredbe Komisije (EU) br. 312/2014 od 26. ožujka 2014. o uspostavljanju mrežnih pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža (SL L 91, 27.3.2014.), (u daljnjem tekstu: Uredba Komisije (EU) br. 312/2014)
- Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (Tekst značajan za EGP) (SL L 326, 8.12.2011.), (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1227/2011) i
- Uredbe Komisije (EU) br. 2015/703 od 30. travnja 2015. o uspostavi mrežnih pravila interoperabilnosti i razmjene podataka. (Tekst značajan za EGP) (SL L 113, 1.5.2015.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 2015/703)“.

Članak 3.

U članku 3. stavku 2. iza točke 3. dodaje se točka 3.a koja glasi:

„3.a *derivat za trgovanje plinom* – financijski instrument naveden sukladno zakonu kojim se uređuje tržište kapitala, kada se ta izvedenica odnosi na prirodni plin,“.

U točki 28. iza riječi: „plina“ briše se zarez i dodaju se riječi: „i odgovoran je za upravljanje trgovinskom platformom,“.

U točki 32. iza riječi: „usluge,“ dodaju se riječi: „a koji plin za potrebe svojih kupaca koji imaju pravo na javnu uslugu opskrbe nabavlja po reguliranim uvjetima od opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina ili na tržištu“.

Točka 33. mijenja se i glasi:

„33. *opskrbljivač na veleprodajnom tržištu plina* – opskrbljivač plinom koji obavlja opskrbu plinom opskrbljivača u obvezi javne usluge, kao javnu uslugu prema reguliranim uvjetima,“.

Točka 37. mijenja se i glasi:

„37. *pomoćne usluge* – sve usluge potrebne za pristup i rad transportnog sustava, distribucijskog sustava, sustava skladišta plina i terminala za UPP, uključujući uravnoteživanje transportnog sustava, umješavanje inertnih plinova, umješavanje i utiskivanje inertnih plinova, osim objekata rezerviranih isključivo za obavljanje osnovne djelatnosti operatora transportnog sustava,“.

Iza točke 53. dodaje se točka 53.a koja glasi:

„53.a *trgovinska platforma* – mjesto organizirane trgovine kratkotrajnim standardiziranim proizvodima sukladno Uredbi (EU) br. 312/2014,“.

Iza točke 55. dodaje se točka 55.a koja glasi:

„55.a *usluga uravnoteženja* – usluga kojom se osigurava dugoročna ponuda energije uravnoteženja koju koristi operator transportnog sustava za uravnoteženje transportnog sustava, sukladno Uredbi (EU) br. 312/2014,“.

Članak 4.

U članku 5. stavku 8. riječi: „na način da prvenstveno kupuju plin od proizvođača prirodnog plina, a nedostatne količine plina od trgovaca te od drugih opskrbljivača, na organiziranom tržištu plina ili iz uvoza.“ brišu se.

Stavci 9. i 10. brišu se.

Dosadašnji stavci 11. i 12. postaju stavci 9. i 10.

U dosadašnjem stavku 13. koji postaje stavak 11. riječi: „Planovi i programi jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moraju biti usklađeni s planom razvoja plinskog distribucijskog sustava koji je sastavni dio ugovora o koncesiji iz članka 40. ovoga Zakona.“ brišu se.

Dosadašnji stavak 14. postaje stavak 12.

Članak 5.

Članak 5.a mijenja se i glasi:

„(1) Na temelju istraživanja Agencije iz članka 51. ovoga Zakona, Ministarstvo će u suradnji s Agencijom i operatorom tržišta plina raspisati i provesti natječaj za određivanje opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina.

(2) Vlada Republike Hrvatske će nakon provedenog natječaja iz stavka 1. ovoga članka, odlukom na određeno vremensko razdoblje, odrediti opskrbljivača na veleprodajnom tržištu koji je dužan, po reguliranim uvjetima, prodavati plin opskrbljivačima u javnoj usluzi opskrbe s kojim je sklopio ugovor o opskrbi plinom do 1. ožujka za razdoblje od 1. travnja tekuće godine do 31. ožujka sljedeće godine, i to za potrebe kupaca iz kategorije kućanstvo, te osigurati pouzdanu i sigurnu opskrbu.

(3) Vlada Republike Hrvatske će uz suglasnost Agencije, za opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina iz stavka 2. ovoga članka, a koji prodaje plin opskrbljivačima u javnoj usluzi opskrbe za potrebe iz kategorije kućanstvo, odlukom za petogodišnje razdoblje odrediti prioritet prilikom provođenja postupka za rezervaciju i raspodjelu kapaciteta sustava skladišta plina.

(4) Vlada Republike Hrvatske će odlukom, na prijedlog Ministarstva, a uz suglasnost Agencije, odrediti cijenu plina po kojoj je opskrbljivač na veleprodajnom tržištu dužan prodavati plin opskrbljivačima u javnoj usluzi za potrebe kupaca iz kategorije kućanstvo.

(5) Ukoliko opskrbljivač u obvezi javne usluge sklapa ugovor iz stavka 2. ovoga članka, dužan je ugovoriti cjelokupnu količinu plina za potrebe kupaca iz kategorije kućanstvo.

(6) Ako opskrbljivač u obvezi javne usluge nabavlja plin za potrebe javne usluge na tržištu dužan je, do 15. ožujka dostaviti Ministarstvu bankarsku garanciju, u iznosu dvostruke vršne mjesečne potrošnje plina njegovih kupaca iz kategorije kućanstvo, po cijeni iz stavka 4. ovoga članka.

(7) Opskrbljivač u obvezi javne usluge dužan je količine prirodnog plina kupljene od opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina prodavati isključivo krajnjim kupcima iz kategorije kućanstvo.

(8) Cijena plina iz stavka 4. ovoga članka uključuje obračunate troškove sukladno odredbama mrežnih pravila transportnog sustava, trošak naknade za korištenje sustava skladišta plina i korištenje ostalih usluga sukladno odredbama pravila korištenja sustava skladišta plina, trošak naknade za organiziranje tržišta plina i obračunate troškove temeljem obračuna propisanih odredbama pravila kojim se uređuje organizacija tržišta plina.

(9) Cijena plina iz stavka 4. ovoga članka ne uključuje naknadu za više ili manje preuzete količine plina od ugovorene količine plina iz ugovora o prodaji plina opskrbljivaču u obvezi javne usluge kao niti porez na dodanu vrijednost.“.

Članak 6.

U članku 13. stavku 1. točka 3. briše se.

Dosadašnje točke 4. do 10. postaju točke od 3. do 9.

Stavak 3. briše se.

Dosadašnji stavci 4. do 6. postaju stavci 3. do 5.

Članak 7.

U članku 23. stavak 9. mijenja se i glasi:

„(9) Nakon okončanja postupka certifikacije Agencija rješenjem određuje operatora transportnog sustava sukladno stavku 1. ovoga članka te o tome bez odgađanja obavještava Europsku komisiju.“.

Iza stavka 9. dodaju se stavci 10. do 12. koji glase:

„(10) Na određivanje neovisnog operatora sustava sukladno odredbi stavka 1. točke 2. ovoga članka prethodnu suglasnost daje Europska komisija.

(11) Ako Agencija u provođenju nadzora utvrdi da su zbog povrede odredbi o razdvajanju prestali postojati uvjeti temeljem kojih je izdan certifikat, donijet će rješenje kojim se oduzima izdani certifikat.

(12) Rješenje kojim se izdaje, odnosno oduzima certifikat operatoru transportnog sustava objavljuje se na internetskoj stranici Agencije, u „Narodnim novinama“ te u Službenom listu Europske unije.“.

Članak 8.

U članku 26. točka 8. briše se.

Dosadašnje točke 9. do 32. postaju točke 8. do 31.

U dosadašnjoj točki 12. koja postaje točka 11. iza riječi: „Zakona“ briše se zarez i dodaju se riječi: „i Uredbom (EU) br. 312/2014,“.

U dosadašnjoj točki 28. koja postaje točka 27. iza riječi: „dužan“ dodaju se riječi: „primijeniti cijene nestandardnih usluga operatora transportnog sustava na temelju metodologije i odluke koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje energetska sektor te ih na primjeren način javno objaviti, i to najmanje 15 dana prije početka primjene.“.

U dosadašnjoj točki 32. koja postaje točka 31. iza broja: „2009“ briše se točka, stavlja se zarez i dodaju se riječi: „Uredbom (EU) br. 312/2014 i Uredbom (EU) 2015/703“.

Iza dosadašnje točke 32. koja postaje točka 31. dodaju se točke 32. i 33. koje glase:

„32. primijeniti standardizirani mehanizam raspodjele kapaciteta transportnog sustava u skladu s aktom iz članka 84. ovoga Zakona i Uredbom (EU) br. 312/2014 i

33. primijeniti pravila interoperabilnosti i razmjene podataka, kao i usklađena pravila rada transportnih sustava za plin, sukladno Uredbi (EU) br. 2015/703“.

Članak 9.

U članku 27. stavku 3. podstavak 2. mijenja se i glasi:

„– studiju opravdanosti planiranih investicija i izvore financiranja, uključujući projekciju potražnje i opskrbe plinom u Republici Hrvatskoj, kao i planove o razvoju plinskog proizvodnog sustava, sustava skladišta plina, plinskih distribucijskih sustava i terminala UPP,“.

Članak 10.

U članku 28. iza točke 5. dodaje se točka 6. koja glasi:

„6. provoditi postupak odabira pružatelja usluge uravnoteženja u skladu s aktom iz članka 84. ovoga Zakona i Uredbom (EU) br. 312/2014“.

Članak 11.

U članku 29. točka 15. mijenja se i glasi:

„15. primijeniti cijene nestandardnih usluga operatora sustava skladišta plina na temelju metodologije i odluke koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje

energetski sektor te ih na primjeren način javno objaviti i to najmanje 15 dana prije početka primjene,“.

Članak 12.

U članku 31. iza točke 1. dodaje se nova točka 2. koja glasi:

„2. pristupa transportnom sustavu prema reguliranim uvjetima u skladu s odredbama ovoga Zakona,“.

Dosadašnje točke 2. do 5. postaju točke 3. do 6.

Članak 13.

U članku 32. točka 15. mijenja se i glasi:

„15. primijeniti cijene nestandardnih usluga operatora terminala za UPP na temelju metodologije i odluke koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje energetski sektor te ih na primjeren način javno objaviti i to najmanje 15 dana prije početka primjene,“.

Članak 14.

Članak 43. mijenja se i glasi:

„(1) Koncesija za distribuciju plina i koncesija za izgradnju distribucijskog sustava daje se za razdoblje od najmanje 20 godina, a najduže na rok do 50 godina.

(2) Razdoblje na koje je koncesija dana ugovorima o koncesiji može se produljiti uz suglasnost Agencije.

(3) Pri davanju suglasnosti iz stavka 2. ovoga članka, Agencija je dužna utvrditi je li produljenje razdoblja nužno kako bi se koncesionaru omogućio razuman povrat uložених sredstava, uzimajući u obzir troškove i rizik koje koncesionar preuzima za vrijeme trajanja koncesije.“.

Članak 15.

U članku 44. točka 23. mijenja se i glasi:

„23. primijeniti cijene nestandardnih usluga operatora distribucijskog sustava na temelju metodologije i odluke koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje energetski sektor te ih na primjeren način javno objaviti i to najmanje 15 dana prije početka primjene,“.

Članak 16.

Članak 48. mijenja se i glasi:

“Operator tržišta plina je dužan:

1. organizirati tržište plina u skladu s aktom iz članka 83. ovoga Zakona
2. uspostaviti i osigurati razmjenu informacija sa sudionicima na tržištu plina, u skladu s aktima iz članka 83., 84. i 89. ovoga Zakona
3. obavljati svoju djelatnost uz poštivanje načela transparentnosti, nediskriminacije, objektivnosti i neovisnosti, pod nadzorom Agencije
4. sklopiti ugovore s voditeljima bilančnih skupina i voditi registar voditelja bilančnih skupina
5. organizirati i voditi trgovinsku platformu, odnosno ispunjavati ulogu operatora trgovinske platforme te omogućiti voditelju bilančne skupine pristup trgovinskoj platformi u skladu s aktom iz članka 83. ovoga Zakona i Uredbom (EU) br. 312/2014
6. obračunavati provedene transakcije na trgovinskoj platformi
7. obračunavati naknadu za dnevna odstupanja zasebno za svaku bilančnu skupinu na temelju podataka koje mu dostavlja operator transportnog sustava, a u skladu s odredbama akta iz članka 83. ovoga Zakona
8. provoditi načela financijske neutralnosti te objavljivati relevantne podatke vezane uz obračune i naknade u skladu s odredbama akta iz članka 83. ovoga Zakona
9. voditi središnje mjesto evidencije razmjene podataka za potrebe praćenja provedbe promjene opskrbljivača te uspostaviti jedinstveni registar obračunskih mjernih mjesta u Republici Hrvatskoj u skladu s odredbama akta iz članka 89. ovoga Zakona
10. osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti
11. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće operatora tržišta plina o rezultatima analize tržišta plina i mjerama za njegovo unaprjeđenje
12. obavijestiti Agenciju da sudionik na tržištu plina u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravodobno ispunio obveze prema operatoru tržišta plina
13. dostaviti pisanu obavijest Ministarstvu, Agenciji, svim operatorima transportnog i distribucijskog sustava, zajamčenom opskrbljivaču, opskrbljivaču u okviru javne usluge o zaprimljenoj obavijesti iz članka 26. točke 7., članka 29. točke 6., članka 32. točke 6., članka 44.

točke 7., članka 52. točke 3., članka 57. točke 8. ovoga Zakona, u roku ne dužem od 24 sata od zaprimanja obavijesti

14. objavljivati podatke povezane s uravnoteženjem sustava i trgovinskom platformom na internetskim stranicama operatora tržišta.“.

Članak 17.

Iza članka 48. dodaje se članak 48.a koji glasi:

„Članak 48.a

(1) Za potrebe obavljanja poslova iz članka 48. ovoga Zakona operator tržišta plina dužan je uspostaviti poseban poslovni račun.

(2) Novčana sredstva na računu iz stavka 1. ovoga članka ne smatraju se prihodom operatora tržišta plina te ne ulaze u likvidacijsku, predstečajnu ili stečajnu masu operatora tržišta plina niti mogu biti predmetom ovrhe.“.

Članak 18.

U članku 58. iza točke 5. briše se točka, dodaje se zarez i točka 6. koja glasi:

„6. dostaviti Ministarstvu bankarsku garanciju ako se odluči za nabavu plina za kupce koji koriste javnu uslugu opskrbe na tržištu sukladno odredbama iz članka 5.a kojim se mijenja članak 5. stavak 7. ovoga Zakona“.

Članak 19.

U članku 67. točka 6. mijenja se i glasi:

„6. plaćati obračunate troškove iz članka 48. točki 6., 7. i 8. ovoga Zakona operatoru tržišta plina na temelju sklopljenog ugovora.“.

Članak 20.

U članku 68. točka 2. mijenja se i glasi:

„2. raspodjeljivati obračunate troškove iz članka 48. točki 6., 7. i 8. ovoga Zakona na članove bilančne skupine,“.

Članak 21.

U članku 74. stavku 2. točki 3. riječi: „u postrojenju instalirane snage“ zamjenjuju se riječima: „uz priključni kapacitet obračunskog mjernog mjesta“.

Članak 22.

U članku 83. stavak 2. mijenja se i glasi:

“(2) Pravilima o organizaciji tržišta plina, na temelju modela tržišta plina, posebno se uređuje sljedeće:

- postupci, načela i standardi za organiziranje i djelovanje tržišta plina u skladu s primijenjenim modelom tržišta plina
- pravila o organiziranju bilančnih skupina te vođenje registra voditelja bilančnih skupina i članova bilančne skupine
- pravila na virtualnoj točki trgovanja
- pravila na trgovinskoj platformi
- ugovorni odnosi operatora tržišta plina s voditeljem bilančne skupine i s operatorom transportnog sustava
- odgovornost sudionika na tržištu plina za njihova odstupanja
- pravila obračuna iz članka 48. točki 6., 7. i 8. ovoga Zakona
- ostala pravila nužna za organiziranje i rad tržišta plina.”.

Članak 23.

U članku 84. stavku 2. podstavku 11. iza riječi: „sustava,“ dodaju se riječi: “u dijelu pravila aktivnosti uravnoteženja operatora transportnog sustava, pravila za pružanje povezanih informacija, te uvjeta i načina odabira pružatelja usluge uravnoteženja.”.

Na kraju podstavka 18. briše se točka i dodaju se podstavci 19. i 20. koji glase:

- „– primjena standardiziranih mehanizama raspodjele kapaciteta transportnog sustava u skladu s Uredbom (EU) br. 312/2014
- primjena pravila interoperabilnosti i razmjene podataka, kao i usklađena pravila rada transportnih sustava za plin u skladu s Uredbom (EU) br. 2015/703“.

Članak 24.

U članku 88. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Metodologijom utvrđivanja cijene energije uravnoteženja plinskog sustava koju donosi Agencija, a koja se temelji na tržišnim osnovama, utvrđuje se jednadžba za utvrđivanje cijene energije uravnoteženja plinskog sustava i referentna cijena plina.“.

Članak 25.

U članku 91. stavku 1. podstavak 3. briše se.

Dosadašnji podstavci 4. do 12. postaju podstavci 3. do 11.

Članak 26.

U članak 92. stavku 1. podstavak 6. briše se.

Dosadašnji podstavci 7. do 17. postaju podstavci 6. do 16.

Iza dosadašnjeg podstavka 18. koji postaje podstavak 17. dodaju se novi podstavci 18.,19. i 20. koji glase:

- „– ne izvršava zahtjeve za transparentnošću u okviru obavljanja svoje energetske djelatnosti sukladno članku 26. točki 31. ovoga Zakona,
- ne primijeni standardizirani mehanizam raspodjele kapaciteta transportnog sustava, sukladno članku 26. točki 32. ovoga Zakona,
- ne primijeni pravila interoperabilnosti i razmjene podataka, kao i usklađena pravila rada transportnih sustava sukladno članku 26. točki 33. ovoga Zakona,“.

Dosadašnji podstavci 19. do 26. postaju podstavci 21. do 28.

Članak 27.

U članku 96. stavku 1. podstavci 5., 6. i 7. mijenjaju se i glase:

- „– ne organizira i vodi trgovinsku platformu, odnosno ispunjava ulogu operatora trgovinske platforme, sukladno članku 48. točki 5. ovoga Zakona,
- ne omogućiti voditelju bilančne skupine pristup trgovinskoj platformi sukladno članku 48. točki 5. ovoga Zakona,

- ne obračunava naknade za uravnoteženje transportnog sustava sukladno članku 48. točki 6. ovoga Zakona,“.

Na kraju podstavka 17. briše se točka i dodaje se podstavak 18. koji glasi:

- „– ne objavljuje podatke povezane s uravnoteženjem sustava i trgovinskom platformom sukladno članku 48. točki 14. ovoga Zakona.“.

Članak 28.

U članku 100. stavku 1. podstavku 4. riječi: „trošak energije uravnoteženja“ zamjenjuju se riječima: „obračunate troškove“.

Članak 29.

Iza članka 102. dodaje se članak 102.a koji glasi:

„Članak 102.a

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 200.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj sudionik na tržištu plina ako:

- Agenciji za suradnju energetske regulatora ne dostavi evidenciju transakcija na veleprodajnom tržištu u skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1227/2011
- prije provođenja transakcija na veleprodajnom tržištu energije, uključujući naloge za trgovanje, ne dostavi evidencije transakcija, o kojima treba izvijestiti Agenciju za suradnju energetske regulatora u skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1227/2011
- se ne prijavi Agenciji u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) br. 1227/2011 ili bez odlaganja ne obavijesti Agenciju o izmjenama do kojih je došlo u pogledu informacija dostavljenih za prijavu (članak 9. Uredbe (EU) br. 1227/2011).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba sudionika na tržištu plina.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 4.000,00 do 8.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba.

(4) Osobi koja je počinila dva ili više prekršaja ili u roku od godine dana dva ili više puta ponovila prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se, uz novčanu kaznu za prekršaj, izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju do godinu dana.“.

Članak 30.

Naslov iznad članka 103. mijenja si glasi: „Optužni prijedlog Agencije“.

U članku 103. stavku 2. riječi: „od 91. do 102.“ zamjenjuju se riječima: „od 91. do 102.a“.

Članak 31.

(1) Do određivanja opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina sukladno članku 5. ovoga Zakona kojim se mijenja članak 5.a stavak 2., za opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina od 1. travnja 2017. godine određuje se Hrvatska elektroprivreda – dioničko društvo.

(2) Od 1. travnja 2017. godine do donošenja odluke iz članka 5. ovoga Zakona kojim se mijenja članak 5.a stavak 3., operator sustava skladišta plina dužan je raspodijeliti 60% ukupno raspoloživog broja standardnih paketa skladišnog kapaciteta opskrbljivaču na veleprodajnom tržištu iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Vlada Republike Hrvatske će odlukom odrediti obvezu opskrbljivaču na veleprodajnom tržištu plina iz stavka 1. ovoga članka ustupanja skladišnih kapaciteta iz stavka 2. ovoga članka opskrbljivaču na veleprodajnom tržištu plina određenog sukladno članku 5. ovoga Zakona kojim se mijenja članak 5.a stavak 2.

(4) Vlada Republike Hrvatske će, na prijedlog Ministarstva, a uz mišljenje Agencije, do 1. travnja 2017. godine, donijeti odluku o cijeni plina po kojoj je opskrbljivač na veleprodajnom tržištu plina dužan prodavati opskrbljivačima u obvezi javne usluge za kupce iz kategorije kućanstvo uključujući i onim energetske subjektima, pravnim i fizičkim osobama koji toplinskom energijom proizvedenom iz plina opskrbljuju kućanstva u skladu sa zakonom kojim se uređuje toplinska energija.

(5) Cijena plina iz stavka 4. ovoga članka uključuje obračunate troškove sukladno odredbama mrežnih pravila transportnog sustava, trošak naknade za korištenje sustava skladišta plina i korištenje ostalih usluga sukladno odredbama pravila korištenja sustava skladišta plina, trošak naknade za organiziranje tržišta plina i obračunate troškove temeljem obračuna propisanih odredbama pravila kojim se uređuje organizacija tržišta plina.

(6) Cijena plina iz stavka 4. ovoga članka ne uključuje naknadu za više ili manje preuzete količine plina od ugovorene količine plina iz ugovora o prodaji plina opskrbljivaču u obvezi javne usluge kao niti porez na dodanu vrijednost.

(7) Odluka iz stavka 4. ovoga članka donosi se do određivanja opskrbljivača na veleprodajnom tržištu sukladno članku 5. ovoga Zakona kojim se mijenja članak 5.a stavak 2.

(8) Vlada Republike Hrvatske može odlukom, na prijedlog Ministarstva, a uz suglasnost Agencije, odrediti ustupanje dodijeljenih skladišnih kapaciteta iz stavka 2. ovoga članka opskrbljivaču u obvezi javne usluge koji se odlučio za tržišnu nabavu plina za kupce koji imaju pravo na opskrbu u obvezi javne usluge.

Članak 32.

Razdoblje na koje je koncesija dana postojećim ugovorima može se produljiti uz suglasnost Agencije sukladno članku 14. ovoga Zakona.

Članak 33.

Odluka o određivanju obveze proizvođaču prirodnog plina prodaje prirodnog plina opskrbljivaču na veleprodajnom tržištu plina (Narodne novine, broj 29/14) prestaje važiti 31. ožujka 2017. godine.

Članak 34.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provesti naknadnu procjenu učinaka ovoga Zakona.

Članak 35.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim se člankom jezično uređuje odredba Zakona, a s obzirom da se gradski plin ne koristi više u Republici Hrvatskoj.

Članak 2.

Ovim se člankom određuje usklađivanje predmetnog Zakona s pravnom stečevinom Europske unije.

Članak 3.

Ovim se člankom prilagođavaju pojedine odredbe novom modelu tržišta koje se predviđa odredbama Zakona, kao i implementacija Uredbe EU br. 312/2014., odnosno usklađenje s Pravilima o organizaciji tržišta plina kao i stvarnim stanjem.

Članak 4.

Ovim se člankom ukida obveza opskrbljivačima u obvezi javne usluge, odnosno zajamčenom opskrbljivaču da prvenstveno kupuju plin od proizvođača plina, a nedostatne količine plina od trgovaca te od drugih opskrbljivača, na organiziranom tržištu plina ili iz uvoza. Isto tako, ovim se člankom ukida dužnost navedenim energetske subjektima da kupuju plin, za potrebe kupaca iz kategorije kućanstvo, od opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina nego im se daje mogućnost da ukoliko to smatraju oportunističkim i svrsishodnim sklope ugovor s opskrbljivačem na veleprodajnom tržištu plina. Nadalje, ovim se člankom briše određivanje da planovi i programi jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moraju biti usklađeni s planom razvoja plinskog distribucijskog sustava koji je sastavni dio ugovora o koncesiji jer je predmetno uređenje u suprotnosti s člankom 45. stavkom 1. važećeg Zakona.

Članak 5.

Ovim se člankom određuje novi model tržišta plina na način da Ministarstvo u suradnji s Hrvatskom energetske regulatornom agencijom i operatorom tržišta plina raspisuje i provodi natječaj za određivanje opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina, a nakon istraživanja HERA-e o funkcioniranju tržišta plina u Republici Hrvatskoj. Predmetnim člankom se određuje da će Vlada Republike Hrvatske nakon provedenog javnog natječaja, odlukom na određeno vremensko razdoblje, odrediti opskrbljivača na veleprodajnom tržištu koji je dužan, po reguliranim uvjetima, prodavati plin opskrbljivačima u javnoj usluzi opskrbe s kojim je sklopio ugovor o opskrbi plinom, i to za potrebe kupaca iz kategorije kućanstvo te osigurati pouzdanu i sigurnu opskrbu. Isto tako ovim se člankom određuje da će Vlada Republike Hrvatske, uz suglasnost Agencije, za imenovanog opskrbljivača na veleprodajnom tržištu odlukom odrediti prioritet prilikom provođenja postupka za rezervaciju i raspodjelu kapaciteta sustava skladišta plina. Ovim člankom se također određuje da će Vlada Republike Hrvatske odlukom, na prijedlog

Ministarstva, a uz suglasnost Agencije odrediti cijenu plina za javnu uslugu opskrbe plinom kojom se određuje maksimalna cijenu plina za kupce iz kategorije kućanstvo, kako bi se isti zaštitili od prekomjerne tržišne cijene plina, kao i način postupanja između opskrbljivača u obvezi javne usluge i opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina.

Članak 6.

Ovim se člankom ukida obveza proizvođaču plina i proizvođaču prirodnog plina dužnost osiguravanja da cjelokupna proizvedena količina prirodnog plina bude prvenstveno ponuđena opskrbljivačima koji opskrbljuju plinom kupce na teritoriju Republike Hrvatske. Isto tako ovim se člankom ukida dužnost proizvođaču prirodnog plina da obavijesti Agenciju o količinama prirodnog plina koje je prodao na gore navedeni način kako bi se moglo odrediti koje preostale količine prirodnog plina se mogu ponuditi na tržištu plina.

Članak 7.

Ovim se člankom dopunjuju odredbe vezane uz postupanje Hrvatske energetske regulatorne agencije nakon okončanja postupka certifikacije operatora transportnog sustava.

Članak 8.

Ovim se člankom predmetni Zakon usklađuje s Uredbom (EU) br. 312/2014 kojim se određuje da operator transportnog sustava je dužan poduzimati aktivnosti uravnoteženja uvažavajući propisane zahtjeve, kao i korisnicima osigurati propisane informacije. Nadalje, ovim se člankom dodatno usklađuje Zakon s postupkom donošenja tarifnih stavki i naknade za priključenje.

Članak 9.

Ovim se člankom dodatno pojašnjava i jezično uređuje predmetna odredba.

Članak 10.

Ovim se člankom uređuje pravo ugovaranja uslugu uravnoteženja.

Članak 11.

Ovim se člankom usklađuje Zakon s postupkom donošenja tarifnih stavki od strane Hrvatske energetske regulatorne agencije kao i naknade za priključak.

Članak 12.

Ovim se člankom operatoru sustava skladišta plina daje pravo pristupa transportnom sustavu po reguliranim uvjetima.

Članak 13.

Ovim se člankom usklađuje Zakon s postupkom donošenja tarifnih stavki od strane Hrvatske energetske regulatorne agencije kao i naknade za priključak.

Članak 14.

Ovim se člankom Zakon usklađuje s Metodologijom utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina (Narodne novine, broj 104/13), kojom je utvrđeno da očekivani vijek uporabe dugotrajne materijalne imovine za kategorije plinovodi, plinske stanice i poslovne zgrade iznosi najmanje 35 godina te se stoga predlaže mogućnost produljenja roka na koji je dana postojeća koncesija, uz suglasnost Agencije, s obzirom da ista raspolaže potrebnim podacima.

Članak 15.

Ovim se člankom usklađuje Zakon s postupkom donošenja tarifnih stavki od strane Hrvatske energetske regulatorne agencije kao i naknade za priključak.

Članak 16.

Ovim se člankom određuje nove obveze operatoru tržišta plina, s obzirom na usklađenje Zakona s Uredbom (EU) br. 312/2014 i to kao operatoru trgovinske platforme koji uspostavlja informatičku i komercijalnu platformu za trgovinu standardiziranim proizvodima.

Članak 17.

Ovim se člankom određuje da je za potrebe obavljanja poslova operatora tržišta plina isti dužan uspostaviti poseban poslovni račun, a koja se novčana sredstva na predmetnom računu ne smatraju prihodom operatora tržišta plina te ne ulaze u likvidacijsku, predstečajnu ili stečajnu masu operatora tržišta plina niti mogu biti predmetom ovrhe.

Članak 18.

Ovim se člankom određuje obveza opskrbljivaču u obvezi javne usluge i to dužnost dostavljanja Ministarstvu bankarske garanciju, ako se odluči za nabavu plina za kupce koji koriste javnu uslugu opskrbe na tržištu.

Članak 19.

Ovim se člankom određuje plaćanje obračunavanja troškova operatoru tržišta plina na temelju sklopljenog ugovora.

Članak 20.

Ovim se člankom određuje raspodjeljivanje obračunavanje troškova na članove bilančne skupine.

Članak 21.

Ovim se člankom jasnije određuje priključenje krajnjeg kupca na plinski sustav.

Članak 22.

Ovim se člankom određuje nova poglavlja koja moraju sadržavati Pravila o organizaciji tržišta plina s obzirom na usklađenje Zakona s Uredbom (EU) br. 312/2014.

Članak 23.

Ovim se člankom usklađuje Zakona s Uredbom (EU) br. 312/2014, Uredbom (EU) br. 984/2013 i Uredbom (EU) br. 2015/703. u području dužnosti operatora transportnog sustava koji je korisnicima dužan osigurati propisani mehanizam.

Članak 24.

Ovim se člankom jasnije određuje svrha metodologije te izbjegava shvaćanje u smislu potpune regulacije cijene energije uravnoteženja, s obzirom da metodologija određuje samo granične cijene i referentnu cijenu.

Članak 25.

Ovim se člankom usklađuje ukidanje prekršajne odredbe u skladu s ukidanjem dužnosti osiguranja da cjelokupna proizvedena količina prirodnog plina bude prvenstveno ponuđena opskrbljivačima koji opskrbljuju plinom kupce na teritoriju Republike Hrvatske

Članak 26.

Ovim se člankom kroz prekršajne odredbe osigurava ispunjavanje propisanih obveza iz Uredbe (EU) br. 312/2014., Uredbe (EU) br. 984/2013. i Uredbe (EU) br. 2015/703.

Članak 27.

Ovim se člankom kroz prekršajne odredbe osigurava ispunjavanje propisanih obveza iz Uredbe (EU) br. 312/2014.

Članak 28.

Ovim se člankom usklađuje Zakona s Uredbom (EU) br. 312/2014 kojom je promijenjen dosadašnji model uravnoteženja transportnog sustava, a koji će se detaljnije urediti podzakonskim aktima.

Članak 29.

Ovim se člankom kroz prekršajne odredbe osigurava ispunjavanje propisanih obveza iz Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije.

Članak 30.

Ovim se člankom osigurava ispunjavanje propisanih obveza iz Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije kojom se određuje da Hrvatska energetska regulatorna agencija podnosi optužni, a ne prekršajni prijedlog

Članak 31.

Ovim se člankom određuje prijelazno razdoblje u kojem će do određivanja opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina na natječaju, djelatnost opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina obavljati Hrvatska elektroprivreda – dioničko društvo. Nadalje, ovim se člankom određuje da je operator sustava skladišta plina dužan raspodijeliti 60% ukupno raspoloživog broja standardnih paketa skladišnog kapaciteta opskrbljivaču na veleprodajnom tržištu, kao i da će opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina ustupiti predmetne skladišne kapacitete onom opskrbljivaču na veleprodajnom tržištu plina koji će biti određen na temelju natječaja. Isto tako, ovim se člankom određuje da će Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, a uz mišljenje Agencije, do 1. travnja 2017. godine, donijeti odluku o cijeni plina po kojoj je opskrbljivač na veleprodajnom tržištu plina dužan prodavati opskrbljivačima u obvezi javne usluge, za kupce iz kategorije kućanstvo uključujući i onim energetske subjektima, pravnim i fizičkim osobama koji toplinskom energijom proizvedenom iz plina opskrbljuju kućanstva u skladu sa Zakonom o tržištu toplinske energije (Narodne novine, br. 80/13 i 14/14).

Članak 32.

Ovim člankom se određuje produljenje postojećih ugovora o koncesiji.

Članak 33.

Ovim se člankom određuje da važeća Odluka o određivanju obveze proizvođaču prirodnog plina prodaje prirodnog plina opskrbljivaču na veleprodajnom tržištu plina (Narodne novine, broj 29/14) vrijedi do 1. travnja 2017. godine, jer istekom tog roka ista više nije primjenjiva na tržištu plina u Republici Hrvatskoj.

Članak 34.

Ovim se člankom određuje da će Ministarstvo zaštite okoliša i energetike u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provesti naknadnu procjenu učinaka ovoga Zakona sukladno Zakonu o procjeni učinka propisa (Narodne novine, broj 90/11).

Članak 35.

Ovim se člankom određuje stupanje Zakona na snagu.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju pravila i mjere za sigurnu i pouzdanu proizvodnju, transport, skladištenje, upravljanje terminalom za ukapljeni prirodni plin (u daljnjem tekstu: UPP), distribuciju i opskrbu plinom te za organiziranje tržišta plina kao dijela plinskog tržišta Europske unije. Nadalje utvrđuju se pravila koja se odnose na zaštitu kupaca, organiziranje i funkcioniranje plinskog sektora, koncesija za distribuciju plina i koncesija za izgradnju distribucijskog sustava, pravo pristupa treće strane, model bilančnih skupina, otvoren pristup tržištu, utvrđivanje obveza općih usluga i prava kupaca plina, a koja uključuju prava krajnjih kupaca, odvojeno vođenje poslovnih knjiga, financijskih izvješća, pravila pristupa plinskom sustavu, načela uzajamnosti i prekogranični transport plina.

(2) Pravila utvrđena ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega primjenjuju se na prirodni plin i sve druge vrste plinova (bioplin, gradski plin, plin iz biomase i ukapljeni prirodni plin) u onoj mjeri u kojoj se takvi plinovi mogu tehnički i sigurno primješavati u tok prirodnog plina i tako distribuirati kroz plinski sustav.

(3) Na odnose u sektoru plina koji nisu uređeni ovim Zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje energetske sektor, regulacija energetske djelatnosti i zakona kojim se uređuje područje koncesija. Na proizvodnju prirodnog plina i skladištenje plina primjenjuju se i odredbe zakona kojim se uređuje područje rudarstva, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(4) Na postupke koji su propisani ovim Zakonom na odgovarajući način se primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Članak 2.

Ovim se Zakonom u zakonodavstvo Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanje izvan snage Direktive 2003/55/EZ (tekst značajan za EGP)(SL L 211, 14.8.2009.).

Članak 3.

(1) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu imaju značenja utvrđena zakonom kojim se uređuje energetske sektor i regulacija energetske djelatnosti.

(2) U ovom se Zakonu koriste i izrazi koji u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. bilančna skupina – skupina s jednim ili više sudionika na tržištu plina koju organizira i vodi voditelj bilančne skupine,

2. *certifikacija operatora transportnog sustava* – postupak kojim se utvrđuje sukladnost operatora sustava s odredbama ovoga Zakona kojima se uređuje razdvajanje i neovisnost operatora transportnog sustava,

3. *certifikat* – akt koji u postupku certificiranja izdaje Hrvatska energetska regulatorna agencija i kojim se potvrđuje da operator transportnog sustava ispunjava uvjete u pogledu njegova razdvajanja i neovisnosti, uvjete financijske, materijalne, tehničke i kadrovske opremljenosti te druge uvjete propisane ovim Zakonom,

4. *distribucija plina* – razvod plina distribucijskim sustavom visoke, srednje i niske tlačne razine radi isporuke plina krajnjim kupcima, uključujući pomoćne usluge, a isključujući opskrbu plinom,

5. *distribucijski sustav* – sustav plinovoda i ostalih pripadajućih objekata i opreme koji su u vlasništvu i/ili kojima upravlja operator distribucijskog sustava, a koji se koristi za distribuciju plina, nadzor i upravljanje, mjerenje i prijenos podataka,

6. *dugoročno planiranje* – planiranje opskrbnih količina plina i kapaciteta plinskog sustava na dugoročnoj osnovi radi zadovoljenja potražnje sustava za plinom, diversifikacije dobavnih pravaca i osiguranja opskrbe kupaca,

7. *energetski subjekt* – pravna ili fizička osoba koja obavlja najmanje jednu od energetskih djelatnosti iz članka 4. ovoga Zakona te je odgovorna za komercijalne i tehničke zadaće i poslove koji su u vezi s tim djelatnostima, ali ne uključuje krajnje kupce,

8. *energija uravnoteženja* – plin koji je predan u transportni sustav ili preuzet iz transportnog sustava radi uravnoteženja transportnog sustava,

9. *horizontalno integrirani subjekt* – energetski subjekt za plin koji osim energetskih djelatnosti u sektoru plina obavlja najmanje jednu djelatnost izvan sektora plina,

10. *Hrvatska energetska regulatorna agencija* (u daljnjem tekstu: Agencija) – nezavisan regulator energetskih djelatnosti osnovan posebnim zakonom i s ovlastima propisanim odredbama ovoga Zakona, zakona kojim se uređuje energetski sektor i regulacija energetskih djelatnosti,

11. *integrirani energetski subjekti* – povezani subjekti koji mogu biti vertikalno ili horizontalno integrirani,

12. *izravni plinovod* – plinovod kojim je ostvarena izravna povezanost s mrežom proizvodnih plinovoda ili plinskim sustavom, a koji dopunjuje međusobno povezani sustav,

13. *kontrola* – prava, ugovori i druga sredstva koja odvojeno ili u kombinaciji, imajući u vidu činjenično stanje ili zakonske odredbe, daju mogućnost odlučujućeg utjecaja na energetski subjekt, posebno putem vlasništva ili prava na korištenje cjelokupne ili dijela imovine

energetskog subjekta te prava ili ugovori koji daju odlučujući utjecaj na sastav, glasovanje ili odlučivanje tijela energetskog subjekta,

14. kućanstvo – kupac koji kupuje plin za potrošnju u vlastitom kućanstvu, isključujući potrošnju plina za potrebe obavljanja registrirane gospodarske ili druge djelatnosti,

15. međudržavni spojni plinovod – plinovod koji prelazi ili premošćuje granicu između država isključivo u svrhu povezivanja transportnih sustava tih država,

16. međusobno povezani sustav – dva ili više sustava koji su povezani jedan s drugim,

17. ministar – ministar nadležan za energetiku,

18. Ministarstvo – ministarstvo nadležno za energetiku,

19. mreža proizvodnih plinovoda – svaki plinovod ili mreža plinovoda koji su izgrađeni kao dio projekta eksploatacije nafte ili plina ili se koriste za dovođenje plina iz jednog ili više takvih projekata u postrojenje za preradu ili terminal ili obalni terminal,

20. novi infrastrukturni objekt – objekt plinskog sustava koji nije dovršen do 26. travnja 2007.,

21. odstupanje – razlika između predanih i preuzetih količina plina iz transportnog sustava, promatrano u određenom vremenskom razdoblju,

22. operativna akumulacija – količina plina koja je stlačivanjem uskladištena u transportnom sustavu, isključujući plin za tehnološke kapacitete kojima se isključivo koristi operator transportnog sustava,

23. operativna zaliha – količina plina u sustavu skladišta plina koja je u vlasništvu operatora transportnog sustava i kojom se operator transportnog sustava koristi za optimalno tehničko vođenje transportnog sustava,

24. operator distribucijskog sustava – energetski subjekt koji obavlja energetske djelatnosti distribucije plina i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj distribucijskog sustava na određenom području i gdje je izvodivo, njegovo povezivanje s drugim sustavima te za osiguranje dugoročne sposobnosti sustava da zadovoljava razumne potrebe za distribucijom plina,

25. operator sustava skladišta plina – energetski subjekt koji obavlja energetske djelatnosti skladištenja plina i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj sustava skladišta plina,

26. operator terminala za ukapljeni prirodni plin UPP – energetski subjekt koji obavlja energetske djelatnosti upravljanja terminalom za UPP i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj terminala za UPP,

27. operator transportnog sustava – energetski subjekt koji obavlja energetske djelatnosti transporta plina i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj transportnog sustava na određenom

području i gdje je izvodivo, njegovo povezivanje s drugim sustavima te za osiguranje dugoročne sposobnosti sustava da zadovoljava razumne potrebe za transportom plina,

28. *operator tržišta plina* – energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost organiziranja tržišta plina,

29. *opskrba plinom* – prodaja ili preprodaja plina kupcu, uključujući prodaju ili preprodaju i UPP-a,

30. *opskrba u obvezi javne usluge* – opskrba plinom koja se obavlja po reguliranim uvjetima za kućanstvo i opskrba plinom onih energetskih subjekata, pravnih i fizičkih osoba kojom se toplinskom energijom proizvedenom iz plina opskrbljuju kućanstvo u skladu sa zakonom kojim se uređuje toplinska energija,

31. *opskrbljivač* – pravna ili fizička osoba koja obavlja energetska djelatnost opskrbe plinom,

32. *opskrbljivač u obvezi javne usluge* – energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost opskrbe u obvezi javne usluge,

33. *opskrbljivač na veleprodajnom tržištu* – opskrbljivač plinom koji prema reguliranim uvjetima kupuje plin od proizvođača prirodnog plina na teritoriju Republike Hrvatske te ga po reguliranim uvjetima prodaje opskrbljivačima u javnoj usluzi opskrbe za potrebe kupaca iz kategorije kućanstvo,

34. *opskrbljivač/trgovac u poteškoćama* – opskrbljivač/trgovac koji za razdoblje od najmanje 50 dana nije ispunio dospjele novčane obveze prema drugim energetskim subjektima,

35. *plinska godina* – razdoblje koje počinje u 6.00 sati 1. listopada tekuće godine i traje do 6.00 sati 1. listopada iduće godine, osim ako nije drugačije određeno propisima Europske unije,

36. *plinski sustav* – sustav povezanih postrojenja i vodova koji obuhvaća transportni sustav, distribucijski sustav, sustav skladišta plina i terminal za UPP,

37. *pomoćne usluge* – sve usluge potrebne za pristup i rad transportnog sustava, distribucijskog sustava, sustava skladišta plina i terminala za UPP, uključujući uravnoteživanje transportnog sustava i umješavanje inertnih plinova, osim objekata rezerviranih isključivo za obavljanje osnovne djelatnosti operatora transportnog sustava,

38. *povezani subjekti* – pridruženi subjekti, u skladu sa značenjem članka 41. Sedme Direktive 83/349/EEZ od 13. lipnja 1983. na osnovi članka 44(2)(g)(*) Ugovora o konsolidiranim računima, i/ili udruženi subjekti, u skladu sa značenjem članka 33(1) iste Direktive i/ili subjekti koji pripadaju istim dioničarima,

39. *prihvat i otprema UPP-a* – korištenje terminala za UPP za ukapljivanje plina ili prihvat, iskrcaj i uplinjavanje UPP-a, daljnju otpremu plina u povezani plinski sustav, uključujući privremeno skladištenje UPP-a u svrhu uplinjavanja i pomoćne usluge,

40. *priključak* – fizički priključak na transportni sustav ili distribucijski sustav koji obuhvaća mjernu opremu i obračunsko mjerno mjesto,

41. *proizvodnja plina* – proizvodnja, isporuka i prodaja plina, isključujući proizvodnju prirodnog plina,

42. *proizvodnja prirodnog plina* – način na kojim se u proizvodnom postrojenju postiže da prirodni plin zadovolji uvjete o kvaliteti plina sukladno članku 89. ovoga Zakona, a nakon eksploatacije prirodnog plina, koja se obavlja sukladno propisima iz područja rudarstva i ugljikovodika, kako bi se mogao tehnički i sigurno transportirati ili distribuirati kroz plinski sustav uključujući prodaju i isporuku istoga,

43. *proizvođač plina* – pravna ili fizička osoba koja sudjeluje na tržištu, a proizvodi plin,

44. *proizvođač prirodnog plina* – pravna ili fizička osoba koja sudjeluje na tržištu, a proizvodi prirodni plin,

45. *sigurnost* – uključuje sigurnost opskrbe plinom i tehničku sigurnost plinskog sustava u cijelosti i svim njegovim dijelovima,

46. *skladištenje plina* – utiskivanje plina u sustav skladišta plina, skladištenje plina u radnom volumenu sustava skladišta plina i povlačenje plina iz sustava skladišta plina, uključujući pomoćne usluge,

47. *sustav skladišta plina* – objekt koji je u vlasništvu i/ili kojim upravlja operator sustava skladišta plina, koji se koristi za skladištenje plina, nadzor i upravljanje, mjerenje i prijenos podataka, uključujući i dio terminala za UPP koji se koristi za skladištenje, ali isključujući dio koji se koristi za proizvodne operacije i objekte kojima se isključivo koristi operator transportnog sustava,

48. *terminal za UPP* – objekt koji je u vlasništvu i/ili kojim upravlja operator terminala za UPP i koji se koristi za prihvata i otpremu UPP-a, nadzor i upravljanje, mjerenje i prijenos podataka, isključujući dio terminala za UPP koji se koristi za skladištenje UPP-a,

49. *transport plina* – prijenos plina kroz transportni sustav, isključujući opskrbu plinom i trgovinu plinom, a uključujući tranzit plina i pomoćne usluge,

50. *transportni sustav* – objekt koji je u vlasništvu i/ili kojim upravlja operator transportnog sustava, a koji čine sustav visokotlačnih plinovoda, isključujući mrežu proizvodnih plinovoda i visokotlačne distribucijske plinovode, uključujući plin za tehnološke kapacitete kojima se isključivo koristi operator transportnog sustava, operativnu akumulaciju i ostale pripadajuće objekte i opremu koji se koriste za transport plina, nadzor i upravljanje, mjerenje i prijenos podataka,

51. *treća država* – svaka država osim Republike Hrvatske, država članica Europske unije i ugovornih strana Energetske zajednice,

52. *trgovac plinom* – energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost trgovine plinom kao tržišna djelatnost,

53. *trgovina plinom* – kupnja i prodaja plina, isključujući prodaju plina krajnjem kupcu,

54. *ugovor* – ugovor koji su u pismenom obliku sklopile dvije ili više strana,

55. *vertikalno integrirani subjekt* – energetska subjekt za plin ili više povezanih energetskih subjekata za plin, nad kojim ista osoba ili osobe imaju pravo direktno ili indirektno provoditi kontrolu i koji obavlja najmanje jednu od sljedećih djelatnosti: transport plina, distribucija plina, skladištenje plina i upravljanje terminalom za UPP te jednu od sljedećih djelatnosti: proizvodnja, trgovina ili opskrba plinom odnosno proizvodnja prirodnog plina,

56. *virtualna točka trgovanja* – mjesto trgovine plinom nakon njegova ulaska u transportni sustav, a prije njegova izlaska iz transportnog sustava, uključujući sustav skladišta plina,

57. *voditelj bilančne skupine* – energetska subjekt koji organizira i vodi bilančnu skupinu i odgovoran je za usklađivanje količina plina koje se, za bilančnu skupinu koju organizira i vodi, predaju u transportni sustav i preuzimaju iz transportnog sustava,

58. *zajamčeni opskrbljivač* – opskrbljivač koji pruža javnu uslugu opskrbe plinom prema reguliranim uvjetima krajnjem kupcu koji je pod određenim uvjetima ostao bez opskrbljivača plinom.

Članak 5.

(1) Sigurna opskrba plinom smatra se ključnim elementom javne sigurnosti i u smislu ovoga Zakona predstavlja:

– osiguravanje isporuke plinom i

– tehničku sigurnost proizvodnje, transporta, distribucije i potrošnje plina.

(2) Osiguravanje dostatne proizvodnje i isporuke plina potrebne za život i rad građana te poslovanje i razvoj gospodarskih i društvenih subjekata i njihova opskrba plinom na siguran, pouzdan i kvalitetan način, po realnim cijenama, kao i energetska razvoj, od interesa je za Republiku Hrvatsku.

(3) Radi očuvanja sigurnosti opskrbe energetska subjekti koji obavljaju energetske djelatnosti koje se obavljaju kao javna usluga dužni su, radi ostvarivanja interesa Republike Hrvatske iz stavka 2. ovoga članka, dati prvenstvo osiguranju dostatne količine plina koja je potrebna za život i rad građana te poslovanje i razvoj gospodarskih i društvenih subjekata i njihovu opskrbu plinom na siguran, pouzdan i kvalitetan način, zadovoljavajući pri tome kriterij ekonomičnosti isporuke.

(4) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva i uz prethodno mišljenje Agencije, može odlukom odrediti da energetska subjekti koji imaju dozvolu za opskrbu plinom budu opskrbljivači

u javnoj usluzi za područje jedinice područne (regionalne) samouprave, u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(5) Mišljenje Agencije iz stavka 4. ovoga članka za određivanje opskrbljivača u javnoj usluzi temelji se na provedenom istraživanju funkcioniranja tržišta plina u skladu sa člankom 51. ovoga Zakona.

(6) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva i uz prethodno mišljenje Agencije, odlukom određuje energetske subjekt, koji ima dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe plinom, za obavljanje zajamčene opskrbe plinom na području Republike Hrvatske.

(7) Mišljenje Agencije iz stavka 6. ovoga članka za određivanje zajamčenog opskrbljivača temelji se na provedenom istraživanju funkcioniranja tržišta plina u skladu sa člankom 51. ovoga Zakona.

(8) Energetski subjekti iz stavaka 4. i 6. ovoga članka dužni su osigurati potrebne uvjete za redovitu i sigurnu opskrbu krajnjih kupaca plinom na način da prvenstveno kupuju plin od proizvođača prirodnog plina, a nedostatne količine plina od trgovaca te od drugih opskrbljivača, na organiziranom tržištu plina ili iz uvoza.

(9) Energetski subjekti iz stavaka 4. i 6. ovoga članka dužni su kupovati plin za potrebe kupaca iz kategorije kućanstvo od opskrbljivača na veleprodajnom tržištu koji kupuje plin od proizvođača prirodnog plina.

(10) Energetski subjekti iz stavaka 4. i 6. ovoga članka su prilikom kupnje plina za potrebe opskrbe plinom koja se obavlja kao javna usluga obvezni primjenjivati najbolju poslovnu praksu i mjere kojima se postižu najpovoljniji uvjeti za krajnje kupce.

(11) Sudionici na tržištu plina dužni su planirati i poduzimati mjere za sigurnu opskrbu plinom u skladu s propisanim standardima opskrbe plinom i odgovorni su za sigurnost opskrbe plinom u okviru svoje djelatnosti.

(12) Operator distribucijskog sustava dužan je na zahtjev jedinica područne (regionalne) samouprave dostaviti sljedeće podatke: o ponudi i potražnji plina na svom području, izradu procjena buduće potrošnje i raspoložive ponude, planiranje izgradnje dodatnih kapaciteta i razvoj distribucijskog sustava na svom području.

(13) Jedinica područne (regionalne) samouprave na temelju podataka iz stavka 11. ovoga članka od svih operatora distribucijskog sustava, s kojima je sklopila koncesijski ugovor, na svome području analizira i predlaže poduzimanje mjera u okviru svoje nadležnosti utvrđene odredbama ovoga Zakona. Planovi i programi jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moraju biti usklađeni s planom razvoja plinskog distribucijskog sustava koji je sastavni dio ugovora o koncesiji iz članka 40. ovoga Zakona.

(14) Ministarstvo je odgovorno za praćenje odnosa između ponude i potražnje na tržištu plina, izradu procjena buduće potrošnje i raspoložive ponude, planiranje izgradnje i razvoja dodatnih

kapaciteta plinskog sustava te predlaganje i poduzimanje mjera u slučaju proglašenja kriznog stanja.

Članak 5.a

(1) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, može odlukom na određeno vremensko razdoblje, ne dulje od tri godine, odrediti opskrbljivača na veleprodajnom tržištu koji je dužan, po reguliranim uvjetima, prodavati plin opskrbljivačima u javnoj usluzi opskrbe za potrebe kupaca iz kategorije kućanstvo te osigurati pouzdanu i sigurnu opskrbu, uključujući i uvoz plina.

(2) Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva, može odlukom na određeno vremensko razdoblje, ne dulje od tri godine, odrediti proizvođaču prirodnog plina na području Republike Hrvatske obvezu prodaje prirodnog plina, po reguliranim uvjetima, opskrbljivaču na veleprodajnom tržištu koji opskrbljuje opskrbljivače u javnoj usluzi opskrbe za kupce iz kategorije kućanstvo.

(3) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, može za imenovanog opskrbljivača na veleprodajnom tržištu koji prodaje plin opskrbljivačima u javnoj usluzi opskrbe za potrebe kupaca iz kategorije kućanstvo odlukom propisati prioritet (pravo prednosti) prilikom provođenja postupka za rezervaciju i raspodjelu kapaciteta sustava skladišta plina.

(4) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, može odlukom na određeno vremensko razdoblje, ne dulje od tri godine, odrediti cijenu plina po kojoj je proizvođač prirodnog plina, prirodni plin proizveden na području Republike Hrvatske, dužan prodavati opskrbljivaču na veleprodajnom tržištu koji prodaje plin opskrbljivačima u javnoj usluzi opskrbe za kupce iz kategorije kućanstvo.

(5) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, može odlukom na određeno vremensko razdoblje, ne dulje od tri godine, odrediti cijenu plina po kojoj je opskrbljivač na veleprodajnom tržištu dužan prodavati plin opskrbljivačima u javnoj usluzi za kupce iz kategorije kućanstvo.

(6) Prilikom donošenja odluka iz ovoga članka Ministarstvo će zatražiti mišljenje Agencije.

Članak 13.

(1) Proizvođač plina i proizvođač prirodnog plina dužni su:

1. osigurati siguran, pouzdan i učinkovit rad mreže proizvodnih plinovoda,
2. osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa mreži proizvodnih plinovoda, uključujući pristup postrojenjima koja pružaju popratne tehničke usluge, osim onih dijelova mreže proizvodnih plinovoda koji se koriste za proizvodnju plina na lokaciji plinskog polja, u skladu s odredbama ovoga Zakona te aktima iz članka 83. i 84. ovoga Zakona i metodologijom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona,

3. osigurati da cjelokupna proizvedena količina prirodnog plina bude prvenstveno ponuđena opskrbljivaču na veleprodajnom tržištu i zajamčenom opskrbljivaču na teritoriju Republike Hrvatske,

4. davati sudionicima na tržištu plina informacije propisane aktima iz članaka 83., 84. i 85. ovoga Zakona,

5. uspostaviti i osigurati rad upravljačkog centra za vođenje proizvodnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina,

6. izraditi i objaviti te jednom godišnje ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje petogodišnji plan razvoja mreže proizvodnih plinovoda te projekciju plana proizvodnje. Ministarstvo će prije davanja odobrenja na dostavljeni plan razvoja mreže proizvodnih plinovoda, odnosno projekcije plana proizvodnje pribaviti mišljenje Agencije,

7. planirati i poduzimati mjere za sigurnu i kontinuiranu proizvodnju plina,

8. davati propisane informacije Ministarstvu i Agenciji,

9. osigurati propisanu kvalitetu proizvedenog plina i prirodnog plina,

10. priključiti se na transportni i/ili distribucijski sustav Republike Hrvatske.

(2) Uvjeti i način proizvodnje i korištenja plina iz obnovljivih izvora energije na tržištu plina, financijski poticaj za proizvodnju i korištenje plina iz obnovljivih izvora energije te druga pitanja vezana za korištenje plina iz obnovljivih izvora energije, određuju se posebnim zakonom kojim će se urediti korištenje obnovljivih izvora energije kao i ostalim propisima.

(3) Proizvođač prirodnog plina dužan je obavijestiti Agenciju o količinama prirodnog plina koje je prodao sukladno stavku 1. točki 3. ovoga članka te potom preostale količine prirodnog plina ponuditi na tržištu plina.

(4) Proizvođač plina i proizvođač prirodnog plina dužni su izraditi i na primjeren način javno objaviti program mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti te godišnje izvješće o rezultatima njegove primjene.

(5) Ministarstvo, ako procijeni da je potrebno postaviti dodatne zahtjeve za poboljšanje energetske učinkovitosti u proizvodnji, može rješenjem propisati minimalni stupanj učinkovitosti za pojedine tehnologije koji treba postići kod izgradnje novog ili rekonstrukcije postojećeg proizvodnog postrojenja.

(6) Za prostore na kojima su proizvodna plinska postrojenja, energetski subjekti, odnosno vlasnici tih postrojenja dužni su plaćati naknadu jedinicama lokalne samouprave na čijem području se nalaze takva postrojenja. Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, odlukom propisuje visinu naknade za korištenje prostora, način njezine raspodjele te moguću namjenu takvih sredstava.

Članak 23.

(1) Agencija neprekidno provodi nadzor nad ispunjavanjem uvjeta o razdvajanju operatora transportnog sustava propisanih ovim Zakonom. Agencija provodi postupak certifikacije operatora transportnog sustava. Agencija će izdati certifikat operatoru transportnog sustava kao:

1. vlasnički razdvojenom operatoru transportnog sustava sukladno članku 14. ovoga Zakona ili
2. neovisnom operatoru sustava sukladno odredbama članaka 15. do 17. ovoga Zakona ili
3. neovisnom operatoru transporta sukladno odredbama članaka 18. do 22. ovoga Zakona.

(2) Postupak certifikacije operatora transportnog sustava provodi se:

1. na zahtjev operatora transportnog sustava u skladu sa stavkom 3. točkom 1. ovoga članka,
2. na inicijativu Agencije kada:
 - operator transportnog sustava ne postavlja zahtjev za certificiranjem u skladu sa stavkom 3. točkom 1. ovoga članka ili
 - Agencija dobije saznanja o planiranim izmjenama koje predstavljaju potrebu za novim vrednovanjem certificiranja ili koje mogu dovesti ili su dovele do povrede propisa o razdvajanju,
3. u skladu s uputama Europske komisije.

Na postupak certifikacije primjenjuju se na odgovarajući način odredbe Uredbe (EZ) br. 715/2009.

(3) Operator transportnog sustava dužan je bez odgađanja:

1. podnijeti zahtjev za certificiranjem ako još nije certificiran i
2. obavijestiti Agenciju o svim planiranim transakcijama koje mogu zahtijevati ponovno vrednovanje certificiranja.

Operator transportnog sustava mora Agenciji dostaviti svoje podatke, u prilogu zahtjeva za certifikaciju, kao i na zahtjev Agencije, sve dokumente potrebne za certifikaciju.

(4) Agencija će dostaviti na mišljenje Europskoj komisiji obrazloženi nacrt certifikata u roku od četiri mjeseca od pokretanja postupka certifikacije operatora transportnog sustava, odnosno od dostavljanja dokumenata od strane operatora transportnog sustava. Agencija će u postupku certifikacije sukladno stavku 1. točkama 1. i 3. ovoga članka u što većoj mjeri uzeti u obzir mišljenje Komisije. Odstupanje od mišljenja Komisije Agencija je dužna pisano obrazložiti.

(5) Agencija mora po zaprimanju mišljenja Europske komisije u roku od dva mjeseca odlučiti o zahtjevu za certifikacijom. Ako je to potrebno za postizanje svrhe ovoga Zakona, certifikat se može dati uz propisivanje određenih obveza i uvjeta.

(6) Iznimno od odredbe stavka 4. ovoga članka, pri certificiranju u skladu s odredbom stavka 1. točke 2. ovoga članka Agencija je obvezna uvažiti mišljenje Komisije.

(7) Agencija vodi službenu evidenciju o svim kontaktima ostvarenim s Europskom komisijom u okviru postupka certifikacije operatora transportnog sustava. Službena evidencija daje se na uvid subjektu koji traži izdavanje certifikata te Ministarstvu. Izdani certifikat zajedno s obrazloženjem javno se objavljuje pri čemu dijelove koji sadrže komercijalno osjetljive informacije treba izvesti kao nečitljive. Mišljenje Komisije iz stavka 4. ovoga članka objavljuje se na internetskoj stranici Agencije, ako u obrazloženju odluke nije drugačije određeno. Agencija je obvezna komercijalno osjetljive informacije držati u tajnosti.

(8) Operator transportnog sustava i energetske subjekti koji obavljaju djelatnost proizvodnje plina, trgovine ili opskrbe plinom obvezni su bez odgađanja dostavljati na zahtjev Agenciji i Europskoj komisiji sve podatke i informacije mjerodavne za ispunjavanje njihovih zadaća u skladu s odredbama ovoga članka.

(9) Nakon okončanja postupka certifikacije Agencija rješenjem određuje operatora transportnog sustava sukladno stavku 1. ovoga članka te o tome bez odgađanja obavještava Europsku komisiju. Na određivanje neovisnog operatora sustava sukladno odredbama stavka 1. točke 2. ovoga članka prethodnu suglasnost daje Europska komisija. Ako Agencija u provođenju nadzora utvrdi da su zbog povrede odredbi o razdvajanju prestali postojati uvjeti temeljem kojih je izdan certifikat ukinut će rješenje kojim je izdan certifikat o određivanju operatora transportnog sustava. Rješenje kojim se određuje, odnosno rješenje kojim se ukida rješenje kojim je izdan certifikat operatoru transportnog sustava objavljuje se na internetskim stranicama Agencije te u »Službenom glasniku Europske unije«.

Članak 26.

Operator transportnog sustava je dužan:

1. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit transportni sustav,
2. osigurati tehničke preduvjete, pod ekonomski optimalnim uvjetima, za prihvat u transportni sustav plina proizvedenog na teritoriju Republike Hrvatske i plina koji se uvozi iz različitih izvora i pravaca te za tranzit plina,
3. priključiti na transportni sustav građevinu pravne i fizičke osobe koja ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom, a posebice aktom iz članka 84. ovoga Zakona, metodologijom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona te koja je izgrađena na temelju građevinske dozvole ili drugog odgovarajućeg akta na temelju kojeg se može graditi građevina,

4. uspostaviti i osigurati rad dispečerskog centra za vođenje transportnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina, upravljanje zagušenjima i uravnoteženje transportnog sustava,
5. transportirati plin na temelju sklopljenih ugovora,
6. obavijestiti Agenciju da korisnik transportnog sustava u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravodobno ispunio obveze prema operatoru transportnog sustava,
7. pismeno obavijestiti operatora tržišta plina o opskrbljivaču/trgovcu koji nije ispunio svoje dospjele novčane obveze za razdoblje iz članka 3. stavka 2. točke 33. ovoga Zakona prema operatoru transportnog sustava,
8. nabaviti i uskladištiti plin za potrebe operativnih zaliha te se koristiti operativnim zalihama u svrhu osiguranja optimalnog vođenja transportnog sustava,
9. nabavljati plin za potrebe vođenja sustava na transparentan i nediskriminirajući način te na tržišnim principima,
10. održavati parametre kvalitete plina, pružati kvalitetu usluge i održavati pouzdanost transport plina u skladu s aktom iz članka 89. ovoga Zakona,
11. na razini transportnog sustava osigurati mjerenje količina plina i očitavanje mjernih uređaja u skladu s aktom iz članka 84. ovoga Zakona,
12. uravnoteživati transportni sustav u skladu s aktima iz članaka 83. i 84. ovoga Zakona,
13. osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa transportnom sustavu, u skladu s ovim Zakonom te aktima iz članaka 83. i 84. ovoga Zakona,
14. izraditi desetogodišnji plan razvoja transportnog sustava, pri čemu planirane investicije u izgradnju i rekonstrukciju transportnog sustava trebaju biti tehnički opravdane i ekonomski efikasne te osiguravati odgovarajući stupanj sigurnosti opskrbe plinom,
15. do 30. travnja tekuće godine dostaviti Agenciji izvješće o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju transportnog sustava u prethodnoj godini,
16. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće operatora transportnog sustava za prethodnu godinu, a koje mora sadržavati izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti transportnog sustava, kvaliteti plina, kvaliteti usluge, pouzdanosti isporuke plina, tehničkim karakteristikama sustava, korištenju kapaciteta transportnog sustava, održavanju opreme sustava te ispunjavanju ostalih dužnosti i ostvarivanju prava iz ovoga Zakona,
17. sudionicima na tržištu plina davati informacije u skladu s aktima iz članaka 83., 84. 85., 86. i 87. ovoga Zakona,

18. sudionicima na tržištu plina čija je oprema izravno priključena na transportni sustav davati propisane informacije o opsegu, danu i trajanju obustave transporta plina i očekivanom smanjenju kapaciteta transportnog sustava, sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
19. davati propisane informacije o investicijskim projektima vezanim uz transportni sustav te o planiranom izlasku iz pogona određenih objekata transportnog sustava,
20. osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti,
21. provoditi postupak promjene opskrbljivača plinom za kupca koji je priključen na transportni sustav sukladno aktu iz članka 89. ovoga Zakona,
22. voditi evidenciju svih mjesta predaje plina u transportni sustav i preuzimanja plina iz transportnog sustava, uključivo evidenciju kojem opskrbljivaču pripada krajnji kupac, o pripadnosti opskrbljivača plinom i trgovaca plinom bilančnoj skupini,
23. izgraditi međudržavne spojne plinovode ili po potrebi povećati raspoloživi kapacitet postojećih međudržavnih spojnih plinovoda, radi integracije s transportnim sustavom država članica Europske unije i trećih država, uzimajući u obzir ekonomski razumne i tehnički izvodive zahtjeve za dodatnim kapacitetom, uvažavajući sigurnost opskrbe plinom,
24. surađivati i razmjenjivati informacije s institucijama uspostavljenim u Europskoj uniji koje na temelju međunarodnog ugovora imaju pravo i obvezu praćenja planova razvoja transportnog sustava, korištenja i razvoja međudržavnih spojnih plinovoda i suradnje unutar jedne ili više regija,
25. uzeti u obzir mišljenja i preporuke te provoditi odluke institucija uspostavljenih u Europskoj uniji koje imaju pravo i obvezu obavljanja zadaća povezanih s dužnostima operatora transportnog sustava na temelju međunarodnih ugovora,
26. prilikom donošenja desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava definirati ciljeve i terminski plan provedbe mjera za povećanje energetske učinkovitosti plinskog transportnog sustava, što uključuje planiranje iznosa godišnje energetske uštede. Agencija, po odobrenju, plan dostavlja Ministarstvu,
27. primijeniti iznose tarifnih stavki za transport plina na temelju odluke i metodologije koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje energetski sektor te ih na primjeren način javno objaviti, i to najmanje 15 dana prije početka primjene. Metodologija mora uključivati i troškove koji nastaju zbog njegova sudjelovanja u međunarodnim organizacijama iz područja transporta plina uspostavljenim prema međunarodnim ugovorima,
28. donijeti, uz suglasnost Agencije, cjenik nestandardnih usluga operatora transportnog sustava te ih na primjeren način javno objaviti i to najmanje 15 dana prije početka primjene. U slučaju uskraćivanja suglasnosti Agencija može samostalno odrediti te cijene,
29. sudjelovati u aktivnostima ENTSO-G na temelju međunarodnih ugovora,

30. sudjelovati u radu jednog ili više integriranih plinskih sustava na regionalnoj razini koji povezuju Republiku Hrvatsku i jednu ili više država članica Europske unije, a uspostavljeni su radi dodjele transportnog kapaciteta i provjere sigurnosti opskrbe, na temelju međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske,

31. voditi računa o energetske učinkovitosti te zaštiti prirode i okoliša,

32. izvršavati zahtjeve za transparentnošću u okviru obavljanja svoje energetske djelatnosti utvrđene Uredbom (EZ) br. 715/2009.

Članak 27.

(1) Operator transportnog sustava dužan je izraditi desetogodišnji plan razvoja transportnog sustava iz članka 26. točke 14. ovoga Zakona u skladu sa Strategijom energetskog razvoja i Programom provedbe Strategije energetskog razvoja te ga dostaviti do 1. rujna tekuće godine Agenciji na odobrenje. Desetogodišnji plan se izrađuje za razdoblje koje započinje s godinom koja slijedi godinu u kojoj je plan dostavljen na odobrenje.

(2) Desetogodišnjim planom razvoja transportnog sustava posebno se:

- planiraju učinkovite mjere koje jamče dostatnost transportnog sustava i sigurnost opskrbe,
- ukazuje sudionicima na tržištu plina na glavnu transportnu infrastrukturu koju treba izgraditi ili proširiti u regulatornom razdoblju,
- obuhvaćaju investicije o kojima je već donesena odluka i utvrđuju nove investicije koje treba realizirati u regulatornom razdoblju,
- daje vremenski okvir realizacije za sve investicijske projekte,
- daje desetogodišnja projekcija razvoja transportnog sustava.

(3) Desetogodišnji plan razvoja transportnog sustava osobito treba sadržavati sljedeće:

- plan investicija u izgradnju i rekonstrukciju transportnog sustava, uključujući plan stavljanja u uporabu plinovoda i ostalih objekata transportnog sustava, u naturalnim i financijskim pokazateljima,
- studiju opravdanosti planiranih investicija, uključujući projekciju potražnje i opskrbe plinom u Republici Hrvatskoj, kao i planove o razvoju plinskog proizvodnog sustava, sustava skladišta plina i terminala za UPP te izvore financiranja planiranih investicija,
- analize i podloge na kojima se zasniva desetogodišnja projekcija razvoja transportnog sustava.

(4) Agencija pri odobravanju desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava:

– provjerava usklađenost desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava sa Strategijom energetskega razvoja i Programom provedbe Strategije energetskega razvoja, pri čemu se može savjetovati s Ministarstvom,

– provjerava usklađenost desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava s neobvezujućim desetogodišnjim planom razvoja transportnog sustava Europske unije prema Uredbi (EZ) br. 715/2009, pri čemu se Agencija može savjetovati s Agencijom za suradnju energetske regulatora,

– savjetuje se sa svim postojećim ili potencijalnim korisnicima transportnog sustava o desetogodišnjem planu razvoja transportnog sustava kroz javnu raspravu koja traje 15 dana, pri čemu od potencijalnih korisnika transportnog sustava može zatražiti odgovarajuće dokaze, te provjerava pokriva li desetogodišnji plan razvoja transportnog sustava sve investicijske potrebe prepoznate tijekom savjetodavnog postupka,

– može zahtijevati od operatora transportnog sustava izmjenu i dopunu desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava.

(5) Agencija na temelju odobrenog plana razvoja transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici podatke o glavnoj transportnoj infrastrukturi koju treba izgraditi ili proširiti u regulatornom razdoblju, s desetogodišnjom projekcijom razvoja transportnog sustava.

(6) Agencija na temelju izvješća o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju transportnog sustava u prethodnoj godini iz članka 26. točke 15. ovoga Zakona provjerava je li operator transportnog sustava realizirao pojedine investicije unutar tri godine od godine za koju su one odobrene, u skladu s odobrenim desetogodišnjim planom razvoja transportnog sustava. Ako su takve investicije još uvijek relevantne na osnovi najnovijeg desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava, odnosno ako za njihovo neostvarenje ne postoje opravdani razlozi, Agencija može poduzimati najmanje jednu od sljedećih mjera kako bi osigurala realizaciju odobrenih investicija:

– zahtijevati od operatora transportnog sustava realizaciju predmetnih investicija,

– organizirati natječajni postupak otvoren za sve ulagače zainteresirane za predmetne investicije ili

– obvezati operatora transportnog sustava da prihvati povećanje kapitala za financiranje potrebnih investicija i dozvoli neovisnim ulagačima doprinos u kapitalu.

(7) Ako Agencija iskoristi svoje ovlasti iz stavka 6. podstavka 2. ovoga članka, može obvezati operatora transportnog sustava na izbor jedne ili više sljedećih mogućnosti:

1. financiranje od bilo koje treće strane,

2. izgradnja od bilo koje treće strane,

3. samostalna izgradnja novih predmetnih objekata ili

4. samostalno upravljanje novim predmetnim objektima.

U tom slučaju operator transportnog sustava osigurava ulagačima sve informacije potrebne za realizaciju investicija, priključuje nove objekte na transportni sustav i općenito čini sve potrebne radnje u svrhu olakšanja provedbe predmetnih investicijskih projekata. Pri tome Agencija daje prethodnu suglasnost na relevantne financijske aranžmane.

(8) U slučaju kada Agencija postupa na temelju ovlaštenja iz stavka 6. podstavka 1. ovoga članka, troškovi predmetnih investicija smatraju se opravdanim troškovima u skladu s metodologijom iz članka 88. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona.

Članak 28.

Operator transportnog sustava ima pravo:

1. odbiti pristup transportnom sustavu pod uvjetima iz članka 75. ovoga Zakona,

2. kupovati plin radi obavljanja svoje osnovne djelatnosti, optimalnog vođenja transportnog sustava, vlastite potrošnje, nadoknade gubitaka plina u transportnom sustavu prilikom izvođenja radova na sustavu, nadoknade pogonskih gubitaka i formiranja i održavanja operativne zalihe u skladu s ovim Zakonom i aktom iz članka 84. ovoga Zakona,

3. uspostaviti i osigurati rad vlastite elektroničke komunikacijske mreže za nadzor, mjerenje i automatizaciju transportnog sustava,

4. ograničiti ili prekinuti ugovoreni transport plina:

a) u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti,

b) radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije transportnog sustava,

c) radi otklanjanja kvarova na transportnom sustavu,

d) kada korisnik preuzima plin na način koji bi mogao ugroziti život i zdravlje ljudi ili imovinu,

e) u slučaju neovlaštene potrošnje plina,

f) u slučajevima kada se korisnik ne pridržava svojih ugovornih obveza,

g) po nalogu opskrbljivača plinom ili trgovca plinom,

5. prilagoditi duljinu trajanja rada zaposlenika dispečerskog centra, službe za hitne intervencije i ostalih vezanih službi koja, radi sigurnog, pouzdanog i učinkovitog vođenja transportnog sustava,

može biti dulja od osam sati u razdoblju od dvadeset i četiri sata, uz uvjet da se tim zaposlenicima kolektivnim ugovorom osigura odgovarajući zamjenski odmor u skladu s posebnim propisima.

Članak 29.

Operator sustava skladišta plina je dužan:

1. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit sustav skladišta plina,
2. osigurati korisnicima sustava skladišta plina kvalitetu plina, kvalitetu usluge i pouzdanost isporuke u skladu s aktom iz članka 89. ovoga Zakona,
3. uspostaviti i osigurati rad upravljačkog centra za operativno vođenje sustava skladišta plina i sustava mjerenja ulaznih i izlaznih tokova te parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina,
4. skladištiti plin na temelju sklopljenih ugovora,
5. obavijestiti Agenciju da korisnik sustava skladišta plina u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravodobno ispunio obveze prema operatoru sustava skladišta plina,
6. pismeno obavijestiti operatora tržišta plina o opskrbljivaču/trgovcu koji nije ispunio svoje dospjele novčane obveze za razdoblje iz članka 3. stavka 2. točke 33. ovoga Zakona prema operatoru sustava skladišta plina,
7. osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa sustavu skladišta plina, u skladu s ovim Zakonom, a posebice s aktima iz članaka 83. i 86. ovoga Zakona,
8. nabavljati plin za potrebe vođenja sustava na transparentan i nediskriminirajući način te na tržišnim principima,
9. izraditi plan razvoja sustava skladišta plina, pri čemu planirane investicije u izgradnju i rekonstrukciju sustava skladišta plina trebaju biti tehnički opravdane i ekonomski efikasne te osiguravati odgovarajući stupanj sigurnosti opskrbe plinom,
10. do 30. travnja tekuće godine dostaviti Agenciji izvješće o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju sustava skladišta plina u prethodnoj godini,
11. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće operatora sustava skladišta plina za prethodnu godinu, a koje mora sadržavati izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti sustava skladišta plina, kvaliteti plina, kvaliteti usluge, pouzdanosti isporuke plina, tehničkim karakteristikama sustava, korištenju kapaciteta sustava skladišta plina, održavanju opreme sustava te ispunjavanju ostalih dužnosti i korištenju prava iz ovoga Zakona,
12. sudionicima na tržištu plina davati informacije u skladu s aktima iz članaka 83., 84., 85. i 86. ovoga Zakona,

13. davati propisane informacije o investicijskim projektima vezanim uz sustav skladišta plina te o planiranom izlasku iz pogona određenih objekata sustava skladišta plina,
14. primijeniti iznose tarifnih stavki za skladištenje plina na temelju odluke i metodologije koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje energetska sektor te ih na primjeren način javno objaviti, i to najmanje 15 dana prije početka primjene,
15. donijeti, uz suglasnost Agencije, cjenik nestandardnih usluga operatora sustava skladištenja plina te ih na primjeren način javno objaviti, i to najmanje 15 dana prije početka primjene. U slučaju uskraćivanja suglasnosti Agencija može samostalno odrediti te cijene,
16. pružati pozornost energetskej učinkovitosti te zaštiti prirode i okoliša,
17. osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti,
18. izvršavati zahtjeve za transparentnošću u okviru obavljanja svoje energetske djelatnosti utvrđene Uredbom (EZ) br. 715/2009.

Članak 31.

Operator sustava skladišta plina ima pravo:

1. priključiti sustav skladišta plina na transportni ili distribucijski sustav, u skladu s aktima iz članaka 84. i 88. ovoga Zakona i metodologijom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona,
2. odbiti pristup sustavu skladišta plina pod uvjetima iz članka 75. ovoga Zakona,
3. kupovati plin radi optimalnog vođenja sustava skladišta plina, vlastite potrošnje, nadoknade gubitaka plina u sustavu skladišta plina prilikom izvođenja radova na sustavu i nadoknade pogonskih gubitaka te radi održavanja osnovne mase plina u sustavu skladišta plina u skladu s ovim Zakonom i aktom iz članka 86. ovoga Zakona,
4. ograničiti ili privremeno prekinuti ugovoreno skladištenje plina:
 - a) u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti,
 - b) radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije sustava skladišta plina,
 - c) radi otklanjanja kvarova na sustavu skladišta plina,
 - d) u slučajevima kad se korisnik ne pridržava svojih ugovornih obveza,
5. prilagoditi duljinu trajanja rada zaposlenika upravljačkog centra, službe za hitne intervencije i ostalih vezanih službi koja, radi sigurnog, pouzdanog i učinkovitog vođenja sustava skladišta plina, može biti dulja od osam sati u razdoblju od dvadeset i četiri sata, uz uvjet da se tim

zaposlenicima kolektivnim ugovorom osigura odgovarajući zamjenski odmor u skladu s posebnim propisima.

Članak 32.

Operator terminala za UPP je dužan:

1. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit terminal za UPP,
2. osigurati korisnicima terminala za UPP kvalitetu plina, kvalitetu usluge i pouzdanost isporuke plina propisanu općim uvjetima opskrbe plinom,
3. uspostaviti i osigurati rad centra za operativno vođenje terminala za UPP i sustava mjerenja ulaznih i izlaznih tokova te parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina,
4. obavljati prihvat i otpremu UPP-a na temelju sklopljenih ugovora,
5. obavijestiti Agenciju da korisnik terminala za UPP u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravodobno ispunio obveze prema operatoru terminala za UPP,
6. pismeno obavijestiti operatora tržišta plina o opskrbljivaču/trgovcu koji nije ispunio svoje dospjele novčane obveze za razdoblje iz članka 3. stavka 2. točke 33. ovoga Zakona prema operatoru transportnog sustava,
7. osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa terminalu za UPP, u skladu s ovim Zakonom, aktima iz članaka 83. i 87. ovoga Zakona,
8. nabavljati plin za potrebe vođenja terminala za UPP na transparentan i nediskriminirajući način te na tržišnim principima,
9. izraditi plan razvoja terminala za UPP, pri čemu planirane investicije u izgradnju i rekonstrukciju terminala za UPP trebaju biti tehnički opravdane i ekonomski efikasne, te osiguravati odgovarajući stupanj sigurnosti opskrbe plinom,
10. do 30. travnja tekuće godine dostaviti Agenciji izvješće o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju terminala za UPP u prethodnoj godini,
11. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće operatora terminala za UPP za prethodnu godinu, a koje mora sadržavati izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti terminala za UPP, kvaliteti plina, kvaliteti usluge, pouzdanosti isporuke plina, tehničkim karakteristikama terminala za UPP, korištenju kapaciteta terminala za UPP, održavanju opreme terminala za UPP te ispunjavanju ostalih dužnosti i korištenju prava u skladu s odredbama ovoga Zakona,
12. sudionicima na tržištu plina davati informacije u skladu s aktima iz članaka 83., 84. i 87. ovoga Zakona,

13. davati propisane informacije o investicijskim projektima vezanim uz terminal za UPP te o planiranom izlasku iz pogona određenih objekata terminala za UPP,
14. primijeniti iznose tarifnih stavki za prihvata i otpremu UPP-a na temelju odluke i metodologije koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje energetska sektor te ih na primjeren način javno objaviti, i to najmanje 15 dana prije početka primjene,
15. donijeti, uz suglasnost Agencije, pravila i cjenik nestandardnih usluga operatora terminala za UPP te ih na primjeren način javno objaviti, i to najmanje 15 dana prije početka primjene. U slučaju uskraćivanja suglasnosti Agencija može samostalno odrediti te cijene,
16. pružati pozornost energetska učinkovitosti te zaštiti prirode i okoliša,
17. osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti.

Članak 43.

Koncesija za distribuciju plina i koncesija za izgradnju distribucijskog sustava daje se za razdoblje od najmanje 20 godina, a najduže na rok do 30 godina.

Članak 44.

Operator distribucijskog sustava je dužan:

1. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit distribucijski sustav,
2. priključiti na distribucijski sustav građevinu pravne i fizičke osobe koja ispunjava uvjete iz ovog Zakona, akta iz članka 85. ovoga Zakona i metodologije iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona te koja je izgrađena na temelju građevinske dozvole ili drugog odgovarajućeg akta na temelju kojeg se može graditi građevina,
3. osigurati korisnicima priključenim na distribucijski sustav kvalitetu plina, kvalitetu usluge i pouzdanost isporuke plina propisanu aktom iz članka 89. ovoga Zakona,
4. uspostaviti i osigurati rad dispečerskog centra za vođenje distribucijskog sustava, sustava mjerenja, sustava za praćenje parametara kvalitete plina, pouzdanosti isporuke plina i uređaja za odorizaciju plina,
5. distribuirati plin na temelju sklopljenih ugovora,
6. obavijestiti Agenciju da korisnik distribucijskog sustava u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravodobno ispunio obveze prema operatoru distribucijskog sustava,
7. pismeno obavijestiti operatora tržišta plina o opskrbljivaču/trgovcu koji nije ispunio svoje dospjele novčane obveze za razdoblje iz članka 3. stavka 2. točke 33. ovoga Zakona prema operatoru distribucijskog sustava,

8. održavati parametre kvalitete plina, pružati kvalitetu usluge i održavati pouzdanost isporuke plina u skladu s aktom iz članka 89. ovoga Zakona,

9. osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa distribucijskom sustavu, u skladu s ovim Zakonom te aktima iz članaka 83. i 85. ovoga Zakona,

10. nabavljati plin za potrebe vođenja sustava na transparentan i nediskriminirajući način te na tržišnim principima,

11. na razini distribucijskog sustava osigurati mjerenje potrošnje plina i očitavanje mjernih uređaja, u skladu s aktom iz članka 85. ovoga Zakona,

12. izraditi plan razvoja plinskog distribucijskog sustava, pri čemu planirane investicije u izgradnju i rekonstrukciju distribucijskog sustava trebaju biti tehnički opravdane i ekonomski efikasne, trebaju osiguravati odgovarajući stupanj sigurnosti opskrbe plinom te moraju biti usklađene s planom razvoja distribucijskog sustava u skladu s kriterijima iz članka 39. stavka 1. ovoga Zakona na temelju kojih davatelj koncesija za distribuciju plina, odnosno kriterija iz članka 39. stavka 2. ovoga Zakona na temelju kojih je davatelj koncesije za izgradnju distribucijskog sustava, temeljio odabir ponuđača koncesije,

13. do 30. travnja tekuće godine dostaviti Agenciji izvješće o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju distribucijskog sustava u prethodnoj godini,

14. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće operatora distribucijskog sustava za prethodnu godinu, a koje mora sadržavati izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti distribucijskog sustava, kvaliteti plina, kvaliteti usluge, pouzdanosti isporuke plina, tehničkim karakteristikama sustava, korištenju kapaciteta distribucijskog sustava, održavanju opreme sustava, ispunjavanju ostalih dužnosti i ostvarivanju prava iz ovoga Zakona te sigurnosti i učinkovitosti distribucijskog sustava,

15. davati informacije sudionicima na tržištu plina, određene u skladu s aktima iz članaka 83., 84., 85. i 86. ovoga Zakona,

16. davati informacije jedinicama područne (regionalne) samouprave za praćenje odnosa između ponude i potražnje plina na svom području, izradu procjena buduće potrošnje i raspoložive ponude, planiranje izgradnje dodatnih kapaciteta i razvoj distribucijskog sustava na svom području te predlaganje i poduzimanje mjera u okviru svoje nadležnosti utvrđene odredbama ovoga Zakona,

17. sudionicima na tržištu plina čija je oprema izravno priključena na distribucijski sustav davati propisane informacije o opsegu, danu i trajanju obustave distribucije plina i očekivanom smanjenju kapaciteta distribucijskog sustava, sukladno aktu iz članka 85. ovoga Zakona,

18. osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti,

19. izrađivati i ažurirati standardne profile potrošnje karakterističnih skupina kupaca u skladu s odredbama akta iz članka 85. ovoga Zakona,
20. voditi evidenciju mjernih mjesta kupaca koji imaju status ugroženih i zaštićenih kupaca,
21. provoditi postupak promjene opskrbljivača plinom za kupca koji je priključen na distribucijski sustav sukladno odredbama akta iz članka 89. ovoga Zakona,
22. primijeniti iznose tarifnih stavki za distribuciju plina na temelju odluke i metodologije koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje energetska sektor te ih na primjeren način javno objaviti, i to najmanje 15 dana prije početka primjene,
23. donijeti, uz suglasnost Agencije, pravila i cjenik nestandardnih usluga operatora za distribuciju plina te ih na primjeren način javno objaviti i to najmanje 15 dana prije početka primjene. U slučaju uskraćivanja suglasnosti Agencija može samostalno odrediti te cijene,
24. pružati pozornost energetske učinkovitosti te zaštiti prirode i okoliša,
25. voditi evidenciju svih mjesta predaje plina u distribucijski sustav i preuzimanja plina iz distribucijskog sustava, uključivo evidenciju kojem opskrbljivaču pripada krajnji kupca, o pripadnosti opskrbljivača plinom i trgovaca plinom bilančnoj skupini.

Članak 48.

Operator tržišta plina je dužan:

1. organizirati tržište plina u skladu s propisom iz članka 84. ovoga Zakona,
2. uspostaviti i osigurati razmjenu informacija sa sudionicima na tržištu plina, u skladu s aktima iz članaka 83. i 84. ovoga Zakona,
3. obavljati svoju djelatnost uz poštivanje načela transparentnosti, nediskriminacije, objektivnosti i neovisnosti, pod nadzorom Agencije,
4. sklopiti ugovore s voditeljima bilančnih skupina i voditi registar voditelja bilančnih skupina,
5. organizirati tržište energije uravnoteženja i provoditi postupak za odabir ponuditelja energije uravnoteženja u skladu s aktom iz članka 83. ovoga Zakona,
6. obračunavati trošak energije uravnoteženja zasebno za svaku bilančnu skupinu na temelju podataka koje mu dostavlja operator transportnog sustava,
7. obračunavati trošak energije uravnoteženja primjenjujući metodologiju iz članka 88. stavka 4. ovoga Zakona, a koja se mora temeljiti na tržišnim kriterijima,
8. osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti,

9. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće operatora tržišta plina o rezultatima analize tržišta plina i mjerama za njegovo unapređenje,

10. obavijestiti Agenciju da sudionik na tržištu plina u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravodobno ispunio obveze prema operatoru tržišta plina,

11. dostavlja pisanu obavijest Ministarstvu, Agenciji, svim operatorima transportnog i distribucijskog sustava, zajamčenom opskrbljivaču, opskrbljivaču u okviru javne usluge o zaprimljenoj obavijesti iz članka 26. točke 7., članka 29. točke 6., članka 32. točke 6., članka 44. točke 7., članka 52. točke 3., članka 57. točke 8. ovoga Zakona, u roku ne dužem od 24 sata od zaprimanja obavijesti.

Članak 58.

Opskrbljivač u obvezi javne usluge opskrbe plinom, osim dužnosti iz članka 57. ovoga Zakona, dužan je:

1. obavljati energetska djelatnost opskrbe plinom na siguran, pouzdan i učinkovit način,
2. obavljati opskrbu u obvezi javne usluge plinom po reguliranim uvjetima,
3. naplaćivati isporučeni plin u opskrbi u obvezi javne usluge plinom sukladno važećim iznosima tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom utvrđenim sukladno metodologiji iz članka 88. stavka 1. podstavka 5. ovoga Zakona,
4. obavljati opskrbu u obvezi javne usluge plinom kupcima iz članka 3. stavka 2. točke 30. ovoga Zakona na njihov zahtjev te im omogućiti ponovno vraćanje na korištenje opskrbe plinom u javnoj usluzi,
5. osigurati kvalitetu plina i kvalitetu usluge u skladu s aktom iz članka 89. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 67.

Voditelj bilančne skupine je dužan:

1. organizirati i voditi bilančnu skupinu, u skladu s odredbama iz članka 83. ovoga Zakona,
2. svakodnevno uravnoteživati količine plina koje ulaze u transportni sustav i izlaze iz transportnog sustava, za bilančnu skupinu koju organizira i vodi,
3. davati nominacije operatoru transportnog sustava za mjesta predaje i preuzimanja plina iz transportnog sustava, operatoru sustava skladišta plina za utiskivanje ili povlačenje plina iz sustava skladišta plina i operatoru terminala za UPP za prihvata i otpremu UPP-a, sukladno aktima iz članaka 83., 84., 86. i 87. ovoga Zakona i drugim posebnim propisima,

4. davati propisane informacije operatoru tržišta plina, sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona
5. sklapati ugovore s operatorom tržišta plina, sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
6. plaćati trošak energije uravnoteženja operatoru tržišta plina na temelju sklopljenog ugovora.

Članak 68.

Voditelj bilančne skupine ima pravo:

1. koristiti javnu uslugu operatora tržišta plina po reguliranim uvjetima, na temelju sklopljenih ugovora,
2. raspodjeljivati trošak energije uravnoteženja na članove bilančne skupine,
3. raspodjeljivati naknadu za organiziranje tržišta plina na članove bilančne skupine,
4. obračunavati trošak vođenja bilančne skupine članovima bilančne skupine.

Članak 74.

(1) Krajnji kupac koji se želi priključiti na plinski sustav dužan je podnijeti zahtjev za priključenje na distribucijski sustav operatoru distribucijskog sustava koji za to područje ima sklopljen ugovor o koncesiji iz članka 40. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, krajnji kupac može se izravno priključiti na transportni sustav u slučaju ako je:

1. krajnji kupac koji će trošiti plin za istodobnu proizvodnju električne i toplinske energije uz priključni kapacitet obračunskog mjernog mjesta koji je veći od 50 MWh/h,
2. krajnji kupac koji će trošiti plin uz priključni kapacitet obračunskog mjernog mjesta od minimalno 250 MWh/h,
3. krajnji kupac koji će trošiti plin za daljnju prodaju stlačenog prirodnog plina prema posebnim propisima u postrojenju instalirane snage od minimalno 5 MWh/h.

(3) Krajnji kupci iz stavka 2. ovoga članka dužni su plaćati naknadu operatoru distribucijskog sustava koji za to područje ima sklopljen ugovor o koncesiji iz članka 40. ovoga Zakona. Iznos naknada propisuje se uredbom o visini i načinu plaćanja naknade za koncesiju za distribuciju plina i koncesiju za izgradnju distribucijskog sustava iz članka 42. stavka 4. ovoga Zakona.

(4) Krajnji kupci iz stavka 2. ovoga članka, odnosno operator transportnog sustava dužni su kod projektiranja, zahvata u prostoru, gradnje, odnosno priključenja na transportni sustav raditi u skladu s postupcima propisanim zakonima kojima se uređuje područje prostornog uređenja i gradnje.

(5) Trošak nastao priključenjem na transportni sustav i održavanjem priključka iz stavka 4. ovoga članka podmiruje krajnji kupac na čiji zahtjev je izgrađen priključak na transportni sustav i takav trošak ne može biti uključen u metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina.

(6) Operator distribucijskog sustava dužan je donijeti odluku o zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka u roku od 15 dana od dana dostave uredno podnesenog zahtjeva sukladno članku 85. stavku 2. ovoga Zakona.

(7) Protiv odluke operatora distribucijskog sustava iz stavka 6. ovoga članka podnositelj zahtjeva može podnijeti žalbu Agenciji u roku od 15 dana od dana dostave odluke.

Članak 83.

(1) Pravilima o organizaciji tržišta plina propisuje se način organiziranja i djelovanja tržišta plina.

(2) Pravilima o organizaciji tržišta plina, na temelju modela tržišta plina, posebno se uređuje sljedeće:

- postupci, načela i standardi za organiziranje i djelovanje tržišta plina u skladu s primijenjenim modelom tržišta plina,
- pravila o organiziranju bilančnih skupina te vođenje registra voditelja bilančnih skupina i članova bilančne skupine,
- pravila na virtualnoj točki trgovanja,
- ugovorni odnosi operatora tržišta plina s voditeljem bilančne skupine,
- odgovornost sudionika na tržištu plina za njihova odstupanja,
- pravila obračuna energije uravnoteženja i
- ostala pravila nužna za organiziranje i rad tržišta plina.

(3) U postupku donošenja pravila o organizaciji tržišta operator tržišta plina dužan je osigurati odgovarajuće sudjelovanje svih zainteresiranih strana i provesti javnu raspravu u trajanju od minimalno 15 dana. Pravila o organizaciji tržišta plina donosi operator tržišta plina uz suglasnost Agencije, a objavljuju se na internetskim stranicama Agencije i operatora tržišta plina.

Članak 84.

(1) Mrežnim pravilima transportnog sustava propisuje se razvoj, način vođenja i korištenje transportnog sustava.

(2) Mrežnim pravilima transportnog sustava posebno se uređuje sljedeće:

- opis transportnog sustava,
- razvoj, građenje i održavanje transportnog sustava,
- upravljanje i nadzor nad transportnim sustavom,
- organiziranje javnog postupka iskazivanja interesa postojećih i potencijalnih korisnika transportnog sustava za korištenje pojedine infrastrukture,
- instrumenti financijskog osiguranja postojećih i potencijalnih korisnika transportnog sustava,
- javni postupak iskazivanja interesa postojećih i potencijalnih korisnika transportnog sustava za korištenje pojedine infrastrukture za koju je potrebno dodatno potvrditi opravdanost investicije,
- priključenje na transportni sustav,
- ugovorni odnosi i opći uvjeti korištenja transportnog sustava,
- rezervacija kapaciteta i korištenje kapaciteta transportnog sustava,
- trgovanje kapacitetima transportnog sustava,
- uravnoteženje transportnog sustava,
- međusobna prava i dužnosti operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava,
- mjerna pravila i pravila raspodjele,
- objava podataka i razmjena informacija,
- povezivanje s ostalim dijelovima plinskog sustava,
- uvjeti ograničenja i obustave isporuke plina,
- neovlaštena potrošnja plina i
- naknada štete.

(3) U postupku donošenja mrežnih pravila transportnog sustava operator transportnog sustava dužan je osigurati odgovarajuće sudjelovanje svih zainteresiranih strana i provesti javnu raspravu u trajanju od minimalno 15 dana. Mrežna pravila transportnog sustava donosi operator transportnog sustava uz suglasnost Agencije, a objavljuju se na internetskim stranicama Agencije i operatora transportnog sustava.

Članak 88.

(1) Način utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za pojedine energetske djelatnosti propisuje se sljedećim metodologijama koje donosi Agencija:

- metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina,
- metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina,
- metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina,
- metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvata i otpremu UPP-a,
- metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu.

(2) Utvrđivanje naknade za priključenje na distribucijski ili transportni sustav novih i za povećanje priključnog kapaciteta postojećih energetskih subjekata i krajnjih kupaca propisuje se metodologijom utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje energetski sektor.

(3) Utvrđivanje cijene nestandardnih usluga za transport plina, distribuciju plina, skladištenje plina, za prihvata i otpremu UPP-a i javnu uslugu opskrbe plinom propisuje se metodologijom utvrđivanja cijene nestandardnih usluga koju donosi Agencija.

(4) Utvrđivanje cijene energije uravnoteženja propisuje se metodologijom utvrđivanja cijene energije uravnoteženja plinskog sustava koju donosi Agencija, a koja se temelji na tržišnim osnovama.

(5) Naknadu za organiziranje tržišta plina prema prijedlogu operatora tržišta energije, a na temelju opravdanih troškova poslovanja, određuje Agencija.

(6) U postupku donošenja metodologija iz stavaka 1. do 5. ovoga članka Agencija je dužna osigurati odgovarajuće sudjelovanje svih zainteresiranih strana i provesti javnu raspravu u trajanju od najmanje 15 dana.

(7) Agencija je dužna metodologije, naknade i cijene iz stavaka 1. do 5. ovoga članka objaviti na svojim internetskim stranicama najmanje 15 dana prije početka njihove primjene od strane operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora tržišta plina, operatora za skladištenje plina, operatora za upravljanje terminalom za UPP, opskrbljivača u obvezi javne usluge i zajamčenog opskrbljivača.

Članak 91.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj proizvođač plina i proizvođač prirodnog plina koji:

- ne osigura objektivne, jednake i razvidne uvjete pristupa mreži proizvodnih plinovoda, sukladno članku 13. stavku 1. točki 2. i članku 73. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona,
- ne osigura propisanu kvalitetu proizvedenog plina i prirodnog plina sukladno članku 13. stavku 1. točki 9. ovoga Zakona,
- ne osigura da cjelokupna proizvedena količina prirodnog plina bude prvenstveno ponuđena opskrbljivaču na veleprodajnom tržištu i zajamčenom opskrbljivaču te ne obavijesti Agenciju o količinama koje je prodao, sukladno članku 13. stavku 1. točki 3. i članku 13. stavku 3. ovoga Zakona,
- ne daje sudionicima na tržištu plina informacije propisane aktima iz članaka 83., 84. i 85. ovoga Zakona, sukladno članku 13. stavku 1. točki 4. ovoga Zakona,
- ne uspostavi i ne osigura rad upravljačkog centra za vođenje proizvodnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina, sukladno članku 13. stavku 1. točki 5. ovoga Zakona,
- ne izradi, ne objavi, ne ažurira i ne dostavi ministru na odobrenje petogodišnji plan razvoja mreže proizvodnih plinovoda te projekciju plana proizvodnje, sukladno članku 13. stavku 1. točki 6. ovoga Zakona,
- ne vodi podatke u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internoga računovodstva, sukladno članku 71. stavcima 1., 2. i 3. ovoga Zakona,
- ne priključi svoja proizvodna postrojenja na transportni i/ili distribucijski sustav Republike Hrvatske, sukladno članku 13. stavku 1. točki 10. ovoga Zakona,
- ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, sukladno članku 72. ovoga Zakona,
- ne postupa sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
- ne postupa sukladno aktu iz članka 85. ovoga Zakona,
- ne postupa sukladno aktu iz članka 89. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba proizvođača plina, odnosno proizvođača prirodnog plina novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 92.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj operator transportnog sustava koji:

- ne osigura učinkovit i nediskriminirajući pristup i objektivne i razvidne uvjete pristupa transportnom sustavu sukladno članku 6. stavku 5. točki 1., članku 26. točki 13. i članku 73. stavcima 1., 2. i 3. ovoga Zakona te ne primjenjuje utvrđeni iznos tarifnih stavki za transport plina iz članka 88. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona, prema reguliranim uvjetima,
- ne priključi na transportni sustav građevinu pravne i fizičke osobe koje ispunjavaju uvjete iz ovoga Zakona, a posebice aktom iz članka 84. ovoga Zakona te metodologije iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona te koja je izgrađena na temelju građevinske dozvole ili drugog odgovarajućeg akta na temelju kojeg se može graditi građevina, sukladno članku 26. točki 3. ovoga Zakona,
- ne uspostavi i ne osigura rad dispečerskog centra za vođenje transportnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina, upravljanje zagušenjima i uravnoteženje transportnog sustava, sukladno članku 26. točki 4. ovoga Zakona,
- ne transportira plin na temelju sklopljenih ugovora, sukladno članku 26. točki 5. ovoga Zakona,
- ne obavijesti Agenciju da korisnik transportnog sustava u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravodobno ispunio obveze prema operatoru transportnog sustava, sukladno članku 26. točki 6. ovoga Zakona,
- ne nabavi i ne uskladišti plin za potrebe operativnih zaliha te koristi operativne zalihe u svrhu osiguranja optimalnog vođenja transportnog sustava, sukladno članku 26. točki 8. ovoga Zakona,
- ne nabavlja plin za potrebe vođenja sustava na transparentan i nediskriminirajući način te na tržišnim principima, sukladno članku 26. točki 9. ovoga Zakona,
- ne održava parametre kvalitete plina i kvalitete isporuke plina, ne pruža kvalitetu usluge i ne održava pouzdanost isporuke plina u skladu s općim uvjetima opskrbe, sukladno članku 26. točki 10. ovoga Zakona,
- ne osigura na razini transportnog sustava mjerenje potrošnje plina i očitavanje mjernih uređaja u skladu s aktom iz članka 84. ovoga Zakona, sukladno članku 26. točki 11. ovoga Zakona,
- ne uravnotežuje transportni sustav u skladu s aktima iz članaka 83. i 84. ovoga Zakona, sukladno članku 26. točki 12. ovoga Zakona,
- ne izradi plan razvoja transportnog sustava, sukladno članku 26. točki 14. i članku 27. stavcima 1., 2., 3. i 4. ovoga Zakona,
- ne dostavi Agenciji izvješće o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju transportnog sustava u prethodnoj godini, sukladno članku 26. točki 15. ovoga Zakona,

- ne izradi i ne dostavi Agenciji izvješće, sukladno članku 26. točki 16. ovoga Zakona,
- ne daje propisane informacije, sukladno članku 26. točkama 17., 18. i 19. ovoga Zakona,
- ne osigura zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti, sukladno članku 26. točki 20. ovoga Zakona,
- ne provodi postupak promjene opskrbljivača plinom za kupca koji je priključen na transportni sustav sukladno odredbama akta iz članka 89. ovoga Zakona, sukladno članku 26. točki 21. ovoga Zakona,
- ne vodi evidenciju svih mjesta predaje plina u transportni sustav i preuzimanja plina iz transportnog sustava, uključivo evidenciju o pripadnosti opskrbljivača plinom i trgovaca plinom bilančnoj skupini, sukladno članku 26. točki 22. ovoga Zakona,
- ne obavijesti Agenciju, sukladno članku 23. stavku 3. točki 2. ovoga Zakona,
- ne vodi podatke u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internoga računovodstva, sukladno članku 71. stavcima 1., 2., 3. i 4. ovoga Zakona,
- ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, sukladno članku 72. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne dostavi izvješće, sukladno članku 109. stavku 2. ovoga Zakona,
- ne donese akt iz članka 84. stavka 3. ovoga Zakona u roku iz članka 110. stavka 4. ovoga Zakona,
- ne postupa sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
- ne postupa sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
- ne postupa prema metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina iz članka 88. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona, metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona te metodologiji utvrđivanja cijene nestandardnih usluga iz članka 88. stavka 3. ovoga Zakona,
- ne postupa prema općim uvjetima opskrbe plinom iz članka 89. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj energetski subjekt Plinacro d.o.o., Zagreb ako ne podnese zahtjev za izdavanje certifikata, sukladno članku 108. stavku 2. ovoga Zakona.

(3) Za prekršaj iz stavaka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba operatora transportnog sustava novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

(4) Operatoru transportnog sustava koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti do godine dana, a odgovornoj osobi operatora transportnog sustava može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godine dana.

Članak 96.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj operator tržišta plina koji:

- ne primjenjuje naknadu za organiziranje tržišta plina koju je odredila Agencija, sukladno članku 88. stavku 5. ovoga Zakona,
- ne uspostavi i ne osigura razmjenu informacija sa sudionicima na tržištu plina, u skladu s pravilima o organizaciji tržišta plina i mrežnim pravilima transportnog sustava, sukladno članku 48. točki 2. ovoga Zakona,
- ne obavlja svoju djelatnost uz poštivanje načela razvidnosti, nediskriminacije, objektivnosti i neovisnosti, što je utvrđeno nadzorom Agencije, sukladno članku 48. točki 3. ovoga Zakona,
- ne vodi registar voditelja bilančnih skupina, sukladno članku 48. točki 4. ovoga Zakona,
- ne organizira tržište energije uravnoteženja i ne provodi postupak za odabir ponuditelja energije uravnoteženja u skladu s pravilima o organizaciji tržišta plina, sukladno članku 48. točki 5. ovoga Zakona,
- ne obračunava trošak energije uravnoteženja zasebno za svaku bilančnu skupinu na temelju podataka koje mu dostavlja operator transportnog sustava, sukladno članku 48. točki 6. ovoga Zakona,
- ne obračunava trošak energije uravnoteženja primjenjujući cijenu energije uravnoteženja određenu metodologijom, sukladno članku 48. točki 7. ovoga Zakona,
- ne osigura zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti, sukladno članku 48. točki 8. ovoga Zakona,
- ne dostavlja izvješće, sukladno članku 48. točki 9. ovoga Zakona,
- ne obavijesti Agenciju da sudionik na tržištu plina u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravodobno ispunio obveze prema operatoru tržišta plina sukladno članku 48. točki 10. ovoga Zakona,
- ne dostavi pisanu obavijest Agenciji, operatorima transportnog i distribucijskog sustava, zajamčenom opskrbljivaču, opskrbljivaču u okviru javne usluge o zaprimljenoj obavijesti o opskrbljivaču u poteškoćama u roku i u skladu sa člankom 48. točkom 11. ovoga Zakona,

- ne donese akt iz članka 83. stavka 3. ovoga Zakona u roku iz članka 110. stavka 3. ovoga Zakona,
- ne vodi podatke u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internoga računovodstva, sukladno članku 71. stavcima 1., 2. i 3. ovoga Zakona,
- ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, sukladno članku 72. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne postupa sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
- ne postupa sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
- ne postupa sukladno aktu iz članka 86. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba operatora tržišta plina novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Odgovornoj osobi operatora tržišta plina koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godine dana.

Članak 100.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj voditelj bilančne skupine koji:

- ne organizira i ne vodi bilančnu skupinu u skladu s pravilima o organizaciji tržišta plina, sukladno članku 67. točki 1. ovoga Zakona,
- ne daje propisane informacije operatoru tržišta plina, sukladno članku 67. točki 4. ovoga Zakona,
- ne sklopi ugovore s operatorom tržišta plina, sukladno članku 67. točki 5. ovoga Zakona,
- ne plaća trošak energije uravnoteženja operatoru tržišta plina na temelju sklopljenog ugovora, sukladno članku 67. točki 6. ovoga Zakona,
- ne postupa sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
- ne postupa sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba opskrbljivača plinom ili trgovca plinom koji je voditelj bilančne skupine novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Odgovornoj osobi opskrbljivača plinom ili trgovca plinom koji je voditelj bilančne skupine a koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godine dana.

Članak 102.

(1) Novčanom kaznom do najviše 10% ostvarenog godišnjeg prometa u prošloj poslovnoj godini kaznit će se operator transportnog sustava, odnosno operator distribucijskog sustava kada namjerno ili krajnjom nepažnjom diskriminira korisnike plinskog sustava.

(2) Novčanom kaznom do najviše 10% ostvarenog godišnjeg prometa u prošloj poslovnoj godini kaznit će se operator transportnog sustava, odnosno operator distribucijskog sustava kada:

1. sprječava osobu za praćenje usklađenosti u obavljanju njezinih poslova,
2. odbije priključenje na plinski sustav uz obrazloženje mogućeg budućeg ograničavanja raspoloživih kapaciteta, što ne odgovara stvarnim okolnostima,
3. ne ispuni obveze u svezi s davanjem informacija koje ima prema Uredbi (EZ) br. 715/2009 ili dužnosti izvještavanja,
4. ne postupi u skladu s odlukama Agencije, uključujući i odluke Agencije za suradnju energetske regulatora u skladu s međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske koje su donesene na temelju Uredbe (EZ) br. 715/2009 ili
5. ne ispuni svoje dužnosti prema odredbama iz Dodatka Uredbe (EZ) br. 715/2009 u skladu s međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske.

(3) Ako je okrivljenik operator transportnog sustava, odnosno operator distribucijskog sustava sastavni dio vertikalno integriranog subjekta, novčana kazna izreći će se prema godišnjem prometu vertikalno integriranog subjekta.

Prekršajni nalog Agencije

Članak 103.

(1) Agencija će podnijeti optužni prijedlog i predložiti pokretanje prekršajnog postupka ako je utvrdila prekršaj:

1. neposrednim opažanjem ili obavljenim nadzorom, pri obavljanju nadzora i drugih ovlasti iz njezine nadležnosti, pri čemu je sastavljena službena zabilješka ili zapisnik ili
2. na temelju vjerodostojne dokumentacije, uključujući i zapisnik o nadzoru.

(2) Agencija može za počinjene prekršaje propisane člancima od 91. do 102. ovoga Zakona predložiti pokretanje prekršajnog postupka iz stavka 1. ovoga članka.